B.R.
Reg. 5
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 645 | vineri 26 ianuarie 1962 | 8 pagini 25 bani

În biblioteca Școlii medii „M. Sadoveanu" din Capitală se găsesc întotdeauna cărți interesante atît pentru elevii mici cît și pentru cei din clasele mari.

Literaturii îi revine un rol de seamă în formarea și educarea tineretului. Tînăra noastră generație are nevoie de opere care întruchipează idealurile pline de măreție ale epocii noastre, evocînd tradițiile glorioase de luptă ale poporului, ale clasei muncitoare, cultivînd dragostea de patrie, de muncă, năzuința tineretului spre mari înfăptuiri.

(din Cuvîntarea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la Conferința pe țară a scriitorilor)

O bună pregătire celor ce îndrumează

În dorința de a ajuta conducerile școlilor să obțină rezultate cît mai bune în îndrumarea procesului instructiv-educativ și în rezolvarea sarcinilor administrative, secția de învățămînt și cultură a sfatului popular regional Dobrogea, cu sprijinul comitetului executiv regional, a organizat la Eforie în zilele de 16-24 ianuarie un curs-instructaj cu directorii școlilor de 8 ani și medii. Au participat toți inspectorii metodiști ai secției regionale și cîte unul sau doi inspectori metodiști de la secțiile raionale. Programul cursurilor a cuprins lecții, seminarii și consultații.

Lecțiile au dezbătut probleme legate de sarcinile generale ale școlii de 8 ani, realizarea planului de școlarizare și a planului de învățămînt, planificarea muncii, organizarea și desfășurarea de către directori a controlului activității pedagogilor, munca metodică în școală, formele și metodica activității practice a elevilor, controlul de către director al acestor activități, munca școlii cu familia, organizarea și desfășurarea lucrărilor pentru închiderea anului școlar, munca diriginților și îndrumarea ei de către director, munca în afară de clasă și extrașcolară, munca administrativă etc.

Expunerea lecțiilor a fost încredințată inspectorilor regionali, ținîndu-se seama de problemele de care răspunde fiecare din ei conform planului de muncă. Pregătirea seminariilor s-a făcut sub directa îndrumare a tovarășilor care au pregătit și au ținut lecțiile. Conducerea discuțiilor în seminarii a fost încredințată inspectorilor raionali, asistați permanent de inspectorii regionali — repartizați la raioanele de care răspund în munca de control și îndrumare. Adoptîndu-se acest procedeu, s-a avut în vedere realizarea unei mai temeinice pregătiri a inspectorilor regionali și raionali.

Desfășurarea discuțiilor în seminar nu s-a limitat la dezbaterea teoretică o problemelor lecției. Directorii au fost îndrumați să aducă în discuții cît mai multe exemple din experiența lor. De pildă, în cadrul discuțiilor despre controlul de către director al activității la clasă a pedagogilor, tov. Goncerenco Georgeta, directoarea Școlii de 8 ani din Poarta Albă-oraș, a arătat cum un control sistematic, încă din primele zile de curs, la începutul anului, i-a dat posibilitatea să identifice cadrele didactice care aveau nevoie de mai mult ajutor. Astfel, la clasa I-a, s-a văzut nevoită să controleze aproape zilnic desfășurarea lecțiilor de predarea citit-scrisului, pentru că învățătorul clasei nu stăpînea suficient metoda fonetico-analitică sintetică. Indicîndu-i bibliografia necesară, ajutîndu-l să-și pregătească lecțiile, învățătorul și-a lichidat lipsurile și, datorită conștiinciozității lui, a obținut rezultate apreciabile la sfîrșitul trimestrului.

Tovarășul Hogea Ion din Turcoaia — a arătat în cadrul discuțiilor în seminar cum valorifică el aspectele pozitive în activitatea cadrelor didactice, descriind procedeele și metodele acestora într-un registru care stă permanent la îndemîna pedagogilor în cancelaria școlii.

În felul acesta, în cadrul discuțiilor în seminarii problemele lecțiilor au fost bogat exemplificate, numeroși directori tineri reușind să cunoască multe procedee bune folosite de tovarăși cu mai multă experiență,

Programul de lecții și seminarii a fost completat și cu consultații asupra cîtorva probleme deosebit de importante: educația ateist-științifică în școală, formele colaborării conducerii școlii cu conducerea organizațiilor U.T.M. și de pionieri, problemele aplicării programelor școlii de 8 ani în clasele I-IV, aspecte ale pregătirii elevilor la limba romînă și măsuri pentru îmbunătățirea nivelului acestei pregătiri, constatări privind desfășurarea lucrărilor de laborator la chimie etc.

În planul de activitate al secției de învățămînt și cultură regionale mai sînt prevăzute acțiuni asemănătoare, menite să ridice calitatea muncii școlilor. Astfel, în cursul trimestrului acestuia va avea loc un instructaj de trei zile cu colectivele secțiilor raionale. În timpul vacanței de primăvară sînt prevăzute consfătuiri raionale cu diriginții în care se va discuta despre primele rezultate ale aplicării îndrumărilor din lucrarea „Munca profesorului diriginte".

Considerăm că instruind temeinic cadrele cu sarcini de răspundere în munca de control și îndrumare, ca și în munca de educație comunistă a elevilor, vom reuși să creștem nivelul de pregătire al elevilor noștri.

ION RADICA

PROCES NOTEI 4

10 noiembrie 1961, ora 10 dimineața. În sala mare de festivități a casei de cultură din Feteești, a început procesul intentat notei patru. Asistența — cîteva sute de elevi din toate școlile Feteștiului — freamătă de nerăbdare. Deodată peste sala mare răsună vocea puternică a aprodului: „Să fie adus inculpatul!" Apoi s-a lăsat o liniște deplină. Toate privirile se îndreaptă spre ușa pe care intră timidă, împurpurată de rușine, nota patru.

— Numele? — întrebă scurt judecătorul (Mariana Dunăreanu, elevă în clasa a VII-a, care a obținut numai note de 9 și 10 pe primul trimestru).

— Nota Patru, răspunde inculpatul.

— Adresa?

— În carnetele elevilor care nu învață bine.

După acest scurt interogatoriu procurorul (pioniera Maria Cojan) citește actul de acuzare, arătînd motivele pentru care nota patru a fost dată în judecată de către notele 9 și 10. „Profitînd de îngăduința pionierilor, a elevilor, a profesorilor — arăta procurorul — nota patru și chiar sora ei mai mică, nota trei, s-a cuibărit în cataloage și în carnetele elevilor Tudor Șerban din clasa a VII-a „B" Ion Avram, din clasa a VII-a „C", Gheorghe Șerban din clasa a VII-a „B" și alții, amenințîndu-i să rămînă corigenți, pătînd în același timp onoarea claselor lor, a întregii școli. Prin atitudinea lor față de învățătură, prin faptul că acești elevi au mijlocit intrarea notei patru în cataloage consider că trebuie trași la răspundere cu hotărîre în acest proces".

În sală sînt aduși toți elevii care au obținut note de trei și patru și pe rînd sînt interogați de judecător.

— Ion Avram!

— Am luat 4 la matematică pentru că în loc să-mi fac temele, m-am jucat, și a doua zi n-am știut lecția. Altă dată, am lipsit nemotivat de la școală. La ora de fizică în loc să fiu atent, m-am jucat în bancă și n-am știut să răspund la întrebarea tovarășei învățătoare. Nota patru atît a așteptat.

— Alexandru Iorga!

— Eu am crezut că dacă am o notă nu mai trebuie să învăț. Și cînd nu înveți, nota patru și trei îți dau mîna imediat.

— Aneta Manea!

— N-am învățat temeinic pentru teza de la chimie și... am încercat să copiez. Nota trei mi-a propus apoi să fim prietene...

În fața judecății au fost chemate nu numai notele patru și trei, ci și nota cinci, pentru că, după cum spunea procurorul, ea este apropiată de patru și de obicei în catalog sînt alături.

Depozițiile elevilor cu note de cinci, de patru și de trei au stîrnit indignare în sală. Una după alta, notele de zece și de 9 au cerut să fie audiate pentru a înfiera atitudinea pe care au dovedit-o acești elevi față de învățătură, ușurința cu care au permis notelor de cinci, patru și trei să pătrundă în catalog.

După dezbateri completul de judecată s-a întrunit pentru a hotărî asupra sentinței. Cum de fapt se și aștepta, fiecare elev, nota patru cît și sora sa mai mică nota trei, au fost aspru condamnate.

★

De la sentința dată la procesul notei patru au trecut mai bine de două luni. Dar ecoul, influența puternică pe care a avut-o această interesantă acțiune a Școlii de 7 ani nr. 2, se simte și acum, nu numai printre elevii școlii respective ci și printre elevii celorlalte școli din Feteești. În săptămînile care au urmat, elevii judecați la proces și-au îndreptat notele. Tudor Șerban, Avram Ion, Nicolae Chiriță și toți ceilalți elevi amintiți n-au mai luat pînă la sfîrșitul trimestrului I nici o notă de patru. La clasa a VII-a „A", unde înaintea acestui proces erau elevi amenințați să rămînă corigenți la matematică și romînă, n-a existat nici un corigent, toată clasa a promovat cu medii bune și foarte bune.

Și chiar dacă acum nota patru mai încearcă să se strecoare uneori în vreun catalog, nu se simte de loc la ea acasă. Împotriva ei se duce o luptă necruțătoare.

MONICA VERDEȘ

Cu sprijinul gospodăriei

Școala noastră, Școala de 8 ani din comuna Mozăceni-Deal, regiunea Argeș, primește un sprijin susținut din partea gospodăriei agricole colective „Nicolae Bălcescu". Acest sprijin se concretizează mai ales în asigurarea condițiilor necesare pentru instruirea practică a elevilor în ceea ce privește munca în agricultură. Acum, în timpul iernii, elevii participă la diferite lucrări organizate de colectiviști. Astfel, s-a lucrat în atelierele gospodăriei la confecționarea răsadniței, a marcatoarelor pentru însemnarea rîndurilor, plantatoare etc. toate acestea în vederea muncilor de primăvară pe lotul școlar experimental.

Dar sprijinul G.A.C. „Nicolae Bălcescu" nu se rezumă numai la a crea elevilor școlii noastre condiții pentru efectuarea lucrărilor practice. Colectiviștii, părinții elevilor, se interesează îndeaproape și de înzestrarea școlii cu mobilier și material didactic. De exemplu, autocamionul gospodăriei a transportat recent materialul didactic și băncile repartizate școlii de către secția raională de învățămînt. În atelierul de tîmplărie al gospodăriei s-au efectuat suportori pentru draperii pentru sălile de clasă și stative pentru hărți și planșe.

De asemenea, tot gospodăria asigură transportul elevilor cu ocazia excursiilor organizate de școală, a concursurilor școlare, a întrecerilor sportive.

Elevii se străduiesc să răspundă cu cinste grijii pe care le-o poartă gospodăria colectivă. Deseori, ei susțin programe artistice pentru colectiviști la centrul de radioficare și la colțul roșu al gospodăriei.

DUMITRU ANGHEL
directorul Școlii de 8 ani Mozăceni-Deal, reg. Argeș

VIITORII ELEVI AI ȘCOLII SERALE

Cadrele didactice de la Școala medie serală din orașul Turda, avînd îndrumarea permanentă a organizației de partid și a direcțiunii școlii, pe lîngă desfășurarea unei munci conștiincioase în procesul instructiv-educativ se preocupă din vreme de recrutarea viitorilor elevi seraliști pentru anul școlar 1962—63.

Fiecare cadru didactic a fost repartizat la cîte o întreprindere pentru a cunoaște pe viitorii muncitori-elevi care îndeplinesc condițiile de a se înscrie la învățămîntul seral. Cu sprijinul comisiilor de selecționare din întreprinderi, cadrele didactice s-au deplasat la locul de muncă al viitorilor elevi unde s-au interesat de rezultatele lor în producție și de preocupările de viitor. Apoi s-a trecut la organizarea de ședințe pe întreprinderi cum au fost de pildă cele de la Fabrica de sticlărie și cea de la Uzinele chimice la care pe lîngă viitorii muncitori-elevi au luat parte și muncitorii-elevi care frecventează în prezent școala serală. La aceste ședințe cadrele didactice au vorbit despre importanța învățămîntului seral, despre grija partidului și guvernului nostru pentru ridicarea nivelului cultural și a calificării tinerilor muncitori. Cu deosebit interes a fost ascultat și cuvîntul muncitorilor-elevi Eugen Velea și Ioan Bordeianu din clasa a X-a „E" muncitori la fabrica de sticlărie, Emil Suciu secretar U.T.M. pe întreprindere, elev în clasa a XI-a „B" și Ioan Todea din clasa a XI-a „A", ambii muncitori la uzinele chimice, fruntași în producție, fruntași la învățătură. Aceștia au vorbit despre modul în care au reușit să-și îmbunătățească calitatea muncii lor ca rezultat al aplicării în practica producției a cunoștințelor primite pe băncile școlii. Convingerea cu care au vorbit, dragostea pe care au manifestat-o față de școală a trezit un adevărat entuziasm ascultătorilor. Astfel, numai la fabrica de sticlărie s-au înscris 120 de muncitori, un număr important de înscriși înregistrîndu-se și la celelalte întreprinderi din oraș. Prin grija părintească a partidului tinerii muncitori din patria noastră au create toate condițiile pentru a-și însuși știința și cultura.

Este o mîndrie pentru noi cadrele didactice să luăm parte la astfel de prefaceri ce au loc în patria noastră. Elevii noștri muncitori nu numai că-și însușesc cu succes ceea ce noi le predăm în școală, dar ei înșiși devin inovatori, deschizători de căi noi în domeniul științei și tehnicii. Iată pentru ce munca noastră, a cadrelor didactice din învățămîntul seral, ne entuziasmează, ne dă aripi pentru a obține rezultate bune în îndeplinirea sarcinii pe care partidul și statul nostru democrat-popular ne-a încredințat-o.

Prof. E. POP

Localul nou al școlii de muzică

Mare a fost bucuria celor 600 de elevi ai Școlii de muzică nr. 2 din București, cînd au început trimestrul al doilea într-o clădire nouă, special construită pentru specificul învățămîntului artistic.

Situată în centrul Capitalei, pe str. Locot. Lemnea, școala dispune de 12 săli spațioase de cultură generală, dotate cu laboratoare de fizică și chimie, precum și de circa 50 de săli pentru învățămîntul muzical de specialitate. O sală de spectacole de 300 de locuri, tratată acustic după cele mai moderne principii tehnice, dotată cu scenă spațioasă, capabilă a cuprinde o formație simfonică, cu fosă de orchestră și aparataj electric corespunzător, un studio de înregistrări și o cabină tehnică — toate scăldate în lumină de neon — completează armonios această frumoasă clădire. Un cabinet muzical înzestrat cu difuzoare, căști de audiție, televizor ș. a., o bibliotecă o discotecă și o fonotecă auxiliară, oferă condiții minunate de studiu viitorilor artiști.

Noua construcție a Școlii de muzică nr. 2, ilustrează încă o dată grija de care se bucură învățămîntul muzical în țara noastră.

EUGEN VICOS

Manuale noi în Editura Agrosilvică

FL. LUPESCU, I. MILIȚIU și GH. STANCIU : Pomologie.

Lucrarea cuprinde descrierea principalelor soiuri de pomi și arbuști fructiferi cultivați la noi în țară : măr, păr, gutui, cireș, vișin, prun, cais, piersic, căpșun, zmeur etc., precum și a elementelor caracteristice de recunoaștere, mai ales a fructelor.

Se adresează în special elevilor din școlile profesionale horticole.

O. HOPULELE : Creșterea ovinelor.

Lucrarea se ocupă de originea raselor, aspectul exterior al oilor, producția de lînă, piei și lapte, descrierea principalelor rase de oi din R.P.R. și alte țări, metodele de creștere și îmbunătățire a diferitelor rase, alimentația și măsurile ce trebuie luate pentru dezvoltarea creșterii oilor în țara noastră.

Se adresează elevilor de la școlile de maiștri zootehnici.

E. BOGDAN : Microbiologia veterinară.

Cartea cuprinde noțiuni strict necesare despre microbi, arătîndu-se importanța microbiologiei ca știință în slujba apărării sănătății oamenilor și animalelor. Se insistă asupra descrierii agenților patogeni ai diferitelor boli. Astfel prima parte — microbiologia generală — cuprinde date despre clasificarea și caracterele generale ale microbilor, fiziologia și biologia lor. Partea a II-a prezintă caracterele infecției și imunității, iar partea a III-a — microbiologia specială — descrie amănunțit microbii principalelor boli ... Manualul se adresează elevilor din școlile tehnice și tehnice de maiștri veterinari.

O. CĂRARE, A. SAVA : Organizarea gospodăriei silvice.

Lucrarea cuprinde probleme privind economia forestieră, organizarea întreprinderilor forestiere socialiste, planificarea lucrărilor și organizarea muncii în sectorul silvic.

Se adresează elevilor de la școlile profesionale de pădurari.

I. TRICU : Alimentația animalelor domestice.

Lucrarea cuprinde descrierea nutrețurilor și pregătirea lor pentru hrana animalelor ; normele de hrănire și bazele alimentației vitelor cornute mari, cailor, porcinelor, oilor, iepurilor de casă și păsărilor, necesarul în substanțe nutritive în funcție de productivitatea animalelor etc.

Se adresează elevilor de la școlile profesionale zootehnice.

C. MITROI și I. MARELOIU : Repararea tractoarelor și mașinilor agricole.

Cartea are scopul să dea elevilor cunoștințele teoretice și practice privind reparația tractoarelor și mașinilor agricole și întreținerea lor în timpul exploatării. În lucrare se insistă asupra metodelor practice de reparații, dîndu-se exemple asupra posibilităților de ridicare a productivității muncii și calității lucrărilor de reparații și întreținere. Se adresează elevilor de la școlile tehnice de maiștri-mecanizatori.

V. SCRIPNIC : Mașini agricole.

În lucrare se prezintă noțiunile ... derne tipuri de mașini agricole folosite în agricultură. Astfel, sînt descrise mașinile pentru prelucrarea solului, mașinile de semănat, administrat îngrășăminte pentru combaterea dăunătorilor, de recoltat cereale, rădăcinoase și plante tehnice, de sortat și condiționat semințe, pentru pregătirea furajelor precum și mașinile pentru lucrări speciale. La fiecare categorie de mașini se arată modul de funcționare și reglajele principalelor defecțiuni.

Manualul se adresează elevilor din școlile tehnice de maiștri-mecanizatori.

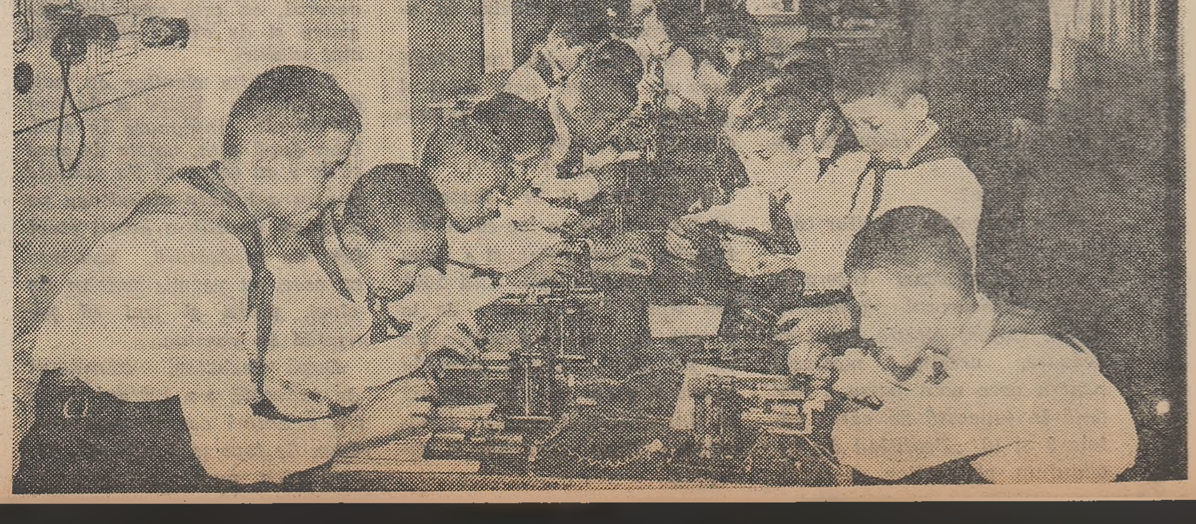

POȘTA redacției

Hanc Pavel, comuna Gurba, raionul Ineu.

În îndeplinirea unor sarcini didactice suplimentare peste norma corespunzătoare de muncă trebuie să se facă în primul rînd deosebirea dacă acestea sînt considerate cumul sau sînt considerate ca plată cu ora.

Indiferent din care aceste categorii fac parte sarcinile suplimentare, ele nu intră în calcularea indemnizației pentru concediul de odihnă ce se acordă cadrelor didactice în timpul vacanței de vară.

Orele atribuite prin cumul se plătesc însă pe timpul vacanțelor de iarnă și primăvară, cînd cadrele didactice nu sînt în concediu și au de îndeplinit sarcini în școală. Activitatea didactică suplimentară care e considerată plată cu ora nu se plătește însă pe timpul vacanțelor de iarnă și de primăvară, întrucît în acest caz se iau în considerare numai orele efectiv prestate prevăzute în planul de învățămînt.

În instrucțiunile M.I.C. și în îndreptarul trimis secțiilor de învățămînt și cultură se precizează ce se înțelege prin cumul și prin plată cu ora. Potrivit acestor instrucțiuni posturile și catedrele vacante sau care devin vacante și orele ce depășesc sarcinile didactice și nu formează catedre aparte sînt atribuite prin cumul, în timp ce posturile și catedrele ai căror titulari se află în concediu medical de maternitate sau în exercitarea unor sarcini obștești temporare sînt atribuite ca plată cu ora.

Fiecare oră efectiv prestată din cele considerate ca plată cu ora este remunerată cu 1/190, pentru educatoare, 1/96, pentru învățători, 1/120 pentru maiștri-instructori și 1/100 pentru profesori, din salariul tarifar al funcției îndeplinite, fără alte sporuri.

În ceea ce privește cumulul, acesta este retribuit astfel : — posturile de învățători, cu 60% din salariul tarifar al funcției ; — 1/2 normă didactică de profesor sau maistru-instructor — cît se poate cumula la clasele V — XI, în școlile profesionale, pedagogice, de meserii, tehnice — este retribuită cu 40% din salariul tarifar al funcției.

Funcția de învățător poate fi cumulată numai de cadrele care predau la clasele I — IV, în schimb funcția de profesor poate fi cumulată de orice cadre didactice cu pregătire de specialitate, sau de specialiști din întreprinderi și instituții.

În funcție de situația în care se află față de cele arătate mai sus, se stabilește și retribuția în cazurile arătate în scrisoarea trimisă de dvs.

Marioara Popa, comuna Liteni, raionul Fălticeni.

Trecerea în categoria următoare de salarizare după vechime s-a făcut în mod just, adică de la 1 decembrie. Instrucțiunile în vigoare prevăd că trecerea de la o grupă de salarizare după vechime la altă grupă se face de la întîi a lunii următoare celei în care s-a depus cererea cu actele pentru justificarea acestei treceri.

În cazul de față, actele fiind depuse la 4 noiembrie, trecerea în grupa următoare de vechime trebuie să se facă de la 1 decembrie.

Gligor G. comuna Năcul, raionul Mizil.

Absolvenții facultății de științe naturale-geografie nu pot primi dreptul de a preda chimia în școala medie, întrucît aceasta nu este specialitatea lor principală dobîndită prin studii, sau pentru care au fost atestate.

Excepții temporare de la această regulă pot exista numai acolo unde nu se găsesc profesori de specialitate în localitate.

E. Velescu — directorul Școlii elementare de 4 ani, comuna Gruia, raionul Vînju Mare.

Funcția de educatoare nu poate fi cumulată. În schimb, dacă postul de educatoare nu este vacant, dar titulara se află în concediu medical, de maternitate sau în altă situație prevăzută în instrucțiunile M.I.C., el poate fi atribuit temporar unei învățătoare care va fi retribuită cu ora. În acest caz fiecare oră efectiv prestată și care face parte din norma didactică prevăzută pentru grădinițe va fi plătită cu 1/190 din salariul funcției de educatoare.

Maria Teodoru comuna Lozna, raionul Dorohoi.

Absolvenții cu diplomă ai școlilor medii, inclusiv ai liceului industrial, care predau la clasele V — VII, sînt asimilați la salarizare cu învățătorii de categoria I-a.

Întrucît dvs. sînteți absolventă a liceului industrial, iar la 1 august 1959 aveați un stagiu în învățămînt de peste 10 ani, după cum reiese din scrisoare, aveți dreptul să fiți asimilată la încadrare cu învățătorii de categoria I-a cu gradul definitiv, în grupa de vechime 10 — 20 ani.

Ștefan A. Toliță, O. Neagu, Lucia Pavelean, Emilian Anton, Ioan Margine, Sofia Constantinescu, Eva Asaftei, Ioana A. Petrică, Olga Andrei, Ioan C. Mureșan, Constantin Șalapi.

Pentru problemele de salarizare pe care le ridicați, adresați-vă direct secțiilor de învățămînt și cultură respective, care sînt în măsură să le soluționeze.

Pesmicute C. Valentin, Lică Gh. Nicolae, Constantin Ionescu, Ioan Rakosi, Vasile Negară, Gh. Brăescu.

Lămuririle pe care le cereți dvs. le găsiți la rubrica „Poșta redacției" apărută în numerele anterioare ale gazetei noastre.

Cum se rezolvă scrisorile şi sesizările

La Ministerul Învăţămîntului şi Culturii s-a analizat, într-o şedinţă de colegiu, modul în care organele de învăţămînt — centrale şi locale — traduc în viaţă hotărîrile partidului şi guvernului privind obligativitatea şi operativitatea rezolvării scrisorilor şi sesizărilor oamenilor muncii.

În şedinţa colegiului a reieşit printre altele, că o mare parte din scrisorile venite în minister se referă la probleme ce trebuiau să fie rezolvate de către secţiile regionale şi raionale de învăţămînt, sau chiar de către directorii şcolilor. Îmbunătăţirea activităţii în domeniul rezolvării scrisorilor şi sesizărilor oamenilor muncii trebuie, aşadar, să pornească de la nivelul şcolilor, al secţiilor de învăţămînt.

Ca urmare, redacţia noastră a iniţiat un sondaj în cîteva raioane din ţară pentru a cunoaşte aspecte concrete privind munca în acest domeniu, modul cum sînt respectate prevederile Hot. Consiliului de Miniştri nr. 4012.

În pagina de faţă relatăm unele asemenea aspecte şi probleme legate de ele.

Cînd există spirit de răspundere

La Secţia de învăţămînt şi cultură a Sfatului popular al regiunii Dobrogea au sosit, de la deschiderea anului şcolar şi pînă în prezent, un număr de aproape 120 de scrisori ale oamenilor muncii. O bună parte din acestea — mai precis 65, cuprind cereri de numiri în învăţămînt, pe care secţia regională le-a repartizat raioanelor respective, 5 sînt cereri privind eliberări de adeverinţe, 7 cereri pentru primirea în internate sau în casele de copii, 21 sesizări, restul — scrisori care solicită lămuriri privind salarizarea.

De la început se cuvine menţionat faptul că la un număr atît de mare de oameni ai muncii cu care şcoala are legături directe, numărul scrisorilor, şi în special al sesizărilor, este destul de mic. Această situaţie apare şi mai evidentă dacă o raportăm la situaţia altor secţii de învăţămînt şi cultură regionale al căror număr de scrisori şi de sesizări este cu mult mai ridicat.

OBIŞNUINŢĂ

În familia unui director învăţat să poarte omul pe drumuri.

— Tată, la toamnă merg la şcoală. Ce acte trebuie să duc?
— Mergi şi întreabă la secţia de învăţămînt.

Preocuparea pentru rezolvarea la timp şi cu spirit de răspundere a scrisorilor oamenilor muncii există de multă vreme la Secţia de învăţămînt şi cultură a regiunii Dobrogea. Începînd din 1954, pe baza documentelor de partid şi a măsurilor luate de minister, îndrumată şi ajutată permanent de comitetul regional P.M.R., secţia de învăţămînt a statornicit în acest domeniu de activitate, o preocupare atentă care a fost imprimată pînă în şcoli. Centrul de greutate în munca secţiei, pe această linie, ne-au informat tov. C. Baltag, şeful secţiei şi tovarăşii N. Mihai şi I. Bădică, inspectori regionali, a căzut în primul rînd, pe îndrumarea secţiilor raionale şi a directorilor de şcoli în rezolvarea operativă şi în spiritul legalităţii populare a cererilor oamenilor muncii. Totodată s-a intensificat controlul muncii în acest domeniu. Secţia de învăţămînt a regiunii Dobrogea a folosit în acest scop, în afara inspecţiilor periodice, şi şedinţele cu directorii, organizate la secţiile raionale de învăţămînt. În aceste şedinţe, inspectorii regionali au expus problemele ridicate în scrisorile oamenilor muncii adresate regiunii, au dat indicaţii pentru rezolvarea de principiu a problemelor ridicate.

Numărul sesizărilor reflectă în bună măsură calitatea şi conţinutul muncii desfăşurate în şcoli, la secţiile de învăţămînt raionale. „Cînd dintr-un anumit raion ne soseau multe scrisori privind, de pildă, încadrarea şi salarizarea, examenele de grad etc., am desprins concluzia — ne spunea şeful secţiei regionale — că secţia raională respectivă şi directorii de şcoli n-au reuşit să desfăşoare o muncă de calitate în aceste domenii, că nu au izbutit să lămurească învăţătorilor şi profesorilor, pe deplin prevederile hotărîrilor şi instrucţiunile care reglementau problemele de învăţămînt şi, mai ales, esenţa acestora. În asemenea cazuri un inspector al secţiei — de obicei cel care se ocupă de îndrumarea şi controlul muncii în raionul respectiv — însoţit, de la caz la caz, de şeful biroului plan din cadrul secţiei regionale, se deplasa la faţa locului, analiza situaţia existentă, lua măsuri de remediere. Aceste măsuri priveau, mai ales, înlăturarea cauzelor care au generat deficienţele. Printre ele menţionăm organizarea unor dezbateri cu inspectorii raionali şi directorii de şcoli pe problemele cele mai dificile ridicate de aplicarea normativelor în vigoare. Urmarea a fost că după încheierea lucrărilor privind noile încadrări, ne-au sosit la secţie doar 6 scrisori pe această temă". *).

Secţia de învăţămînt a regiunii Dobrogea, dispune de o evidenţă precisă a tuturor scrisorilor, cererilor şi sesizărilor primite, evidenţă în care se arată data şi modul în care acestea au fost soluţionate. Toate scrisorile au fost citite de către tov. C. Baltag, şeful secţiei, chiar în ziua sosirii. Pe una din margini sînt indicate măsurile pentru rezolvare, termenul în care i se va răspunde solicitatorului. Analizînd cea mai mare parte din aceste scrisori, am desprins concluzia că ele au fost soluţionate în termenele stabilite prin hotărîrile de partid, că s-a manifestat multă grijă pentru rezolvarea lor. Astfel, la cererea primită de la Petre Necular, din comuna Ciucurava, raionul Istria, prin care acesta solicita înscrierea celor 4 fii ai săi la o casă de copii, prezentînd motivele temeinice care îl determinau, şeful secţiei a dispus întocmirea urgentă a actelor necesare, informînd despre aceasta pe solicitant. Pentru cercetarea unei sesizări privind unele aspecte din activitatea fostului director al Şcolii de 7 ani din comuna Somova, raionul Tulcea, a fost trimis acolo un inspector regional, care a cercetat cu atenţie la faţa locului sesizarea, comunicînd totodată celui care a sesizat netemeinicia sesizărilor. Multe din sesizările venite prin organele de presă centrale şi locale, au fost de asemenea rezolvate în 3—4 zile.

S-ar putea da încă alte numeroase exemple din care să rezulte preocuparea secţiei regionale de învăţămînt pentru soluţionarea la timp şi în spiritul legii a cererilor oamenilor muncii.

A fost verificat în practică de către unii şefi de secţii raionale de învăţămînt şi cultură din regiunea Dobrogea, un procedeu menit să ajute pe oamenii muncii în rezolvarea problemelor. Cu prilejul şedinţelor la regiune ei au adus şi diferite cereri care le-au fost prezentate lor, dar erau de competenţa secţiei regionale. Aceasta o pot face directorii şcolilor cînd vin la secţia raională, ca şi şefii secţiilor de învăţămînt şi cultură regionale cînd vin la minister.

*) În ce priveşte redacţia noastră, numărul scrisorilor din regiunea Dobrogea, în care se cer lămuriri, sînt exprimate nemulţumiri, şi se fac variate sesizări etc., etc.), este minim, în timp ce regiuni ca Oltenia, Ploieşti, Bacău, Suceava alimentează substanţial poşta zilnică primită de redacţie. Nu cred oare secţiile de învăţămînt din regiunile de mai sus, că această situaţie reflectă defecţiunile din propria lor activitate? Că este, în sfîrşit, cazul să se ocupe cu mai mult simţ de răspundere de înlăturarea cauzelor care dau naştere la ase-

Un exemplu de formalism

Cu toate acestea, la regiunea Dobrogea am întîlnit şi cîteva scrisori rezolvate în mod formal. Iată o scrisoare trimisă de Maria Gomoiu, educatoare în comuna Gîrliţa, raionul Adam-Clisi, prin care aceasta se plînge că nu i s-a achitat salariul pe timp de cîteva luni. Din răspunsul secţiei regionale rezultă că de aceasta e vinovată educatoarea însăşi, pentru că nu a depus la vreme actele de încadrare. S-ar părea, la prima privire, că secţia şi-a făcut datoria: a cercetat motivele care au făcut ca educatoarea să nu-şi primească salariul şi i-a comunicat acesteia în termen legal, constatarea, recomandîndu-i să se adreseze comisiei de litigiu. Şi totuşi lucrurile s-au întîmplat astfel: la secţia de învăţămînt şi cultură a Sfatului popular al raionului Adam-Clisi s-a prezentat această tovarăşă, care a solicitat un post de educatoare. Fiind cunoscută — mai funcţionase înainte în acest raion — secţia i-a reţinut cererea şi a trimis-o chiar de a doua zi la post. Ulterior, s-a văzut că din dosarul personal al solicitantei lipseau o serie de acte absolut necesare pentru eliberarea deciziei. Dar numai după mai multe săptămîni — timp în care tov. Gomoiu a funcţionat efectiv — i s-a cerut aceste acte. Pînă la procurarea lor şi pînă la apariţia deciziei au trecut cîteva luni. Este oare în adevăr vinovată de aceasta numai tov. Gomoiu? Sau, mai bine zis, este vinovată ea în primul rînd? Credem că vinovată este, mai ales, secţia de învăţămînt a raionului care a trimis-o să funcţioneze fără decizie, fapt de altfel, cu desăvîrşire nepermis, şi a tărăgănat completarea dosarului. În ce priveşte soluţia secţiei regionale de învăţămînt — se recomandă tovarăşei Gomoiu să se adreseze comisiei de litigii — ni se pare comodă. Era necesar ca imediat ce a constatat neglijenţa să fi luat măsuri pentru a obliga pe cei vinovaţi să suporte direct consecinţele. Credem că pentru aceasta nu este tîrziu nici acum.

Scrisorile — ajutor în îmbunătăţirea muncii

Majoritatea secţiilor de învăţămînt arată receptivitate faţă de sesizări, socotindu-le, aşa cum este şi firesc, un preţios ajutor la permanenta îmbunătăţire a activităţii şcolilor din regiunile şi raioanele respective. La o scrisoare prin care erau semnalate unele lipsuri în ce priveşte crearea condiţiilor unei bune desfăşurări a muncii la grădiniţa sezonieră de la Bucerdea Grînoasă, raionul Mediaş, secţia de învăţămînt a trimis imediat la faţa locului doi inspectori, care au luat măsuri pentru remedierea lipsurilor semnalate. Totodată, a mulţumit celui care semnalase deficienţele respective. De asemenea, Sfatul popular al regiunii Banat, la o sesizare privind locuinţa necorespunzătoare a profesoarei Silvia Varan, a cercetat cu atenţie situaţia, la faţa locului, comunicîndu-i că sesizarea fiind justă, s-au luat măsuri pentru ca în cel mai scurt timp tovarăşa Varan să primească o locuinţă corespunzătoare.

Din păcate, mai sînt încă secţii de învăţămînt care nu numai că nu cercetează cu atenţie cauzele care determină sesizările, nu numai că nu iau măsuri pentru a înlătura lipsurile semnalate, dar care se şi „supără" pe cei ce îndrăznesc să atragă atenţia organelor superioare asupra acestor lipsuri. Un asemenea exemplu ni l-a oferit nu de mult secţia de învăţămînt a raionului Drăgăneşti Vlaşca.

La sesizările unei profesoare de la Şcoala de 7 ani din comuna Epureşti, în gazeta noastră s-a publicat un articol care critica modul defectuos şi total nepedagogic în care au fost alcătuite catedrele în şcoala susamintită. Se arată că la distribuirea orelor nu s-a ţinut seama de specialitatea fiecărui profesor, lucru de natură să aducă prejudicii muncii din şcoală. Secţia de învăţămînt a raionului (şef tov. Tîrnăcop) a „răspuns" prompt. La faţa locului s-a deplasat un inspector care a organizat o şedinţă specială cu întreg colectivul pedagogic al şcolii. Numai că, la această şedinţă, în loc să se discute „motivele" ce au determinat distribuirea nepedagogică a orelor, s-a discutat „atitudinea" profesoarei care, semnalînd presei aceste deficienţe, (bineînţeles, după ce văzuse că organele locale nu le iau în consideraţie), a aruncat o „lumină proastă asupra raionului". Este adevărat că profesoarei respective i s-au repartizat apoi ore în specialitate. De atunci însă, nu se pierde nici o ocazie pentru a i se face şicane, aluzii răutăcioase? Cum de îşi poate permite secţia de învăţămînt o asemenea atitudine? Şi de ce secţia de învăţămînt a regiunii nu curmă asemenea practici?

Să înlăturăm soluţiile „comode"

O altă problemă care se ridică în munca cu scrisorile şi cererile oamenilor muncii, este uşurinţa cu care unele secţii de învăţămînt îndrumă spre organele centrale pe diferiţi solicitatori pentru a obţine de la aceştia rezolvarea lor.

La unele direcţii în M.I.C. se adună zeci şi sute de cereri sosite din diferite părţi ale ţării, tocmai datorită uşurinţei cu care secţiile de învăţămînt au îndrumat pe solicitatori să se adreseze ministerului. Este vorba de comoditate, pentru că în cele mai multe cazuri, şefii secţiilor respective ştiau şi puteau lămuri pe solicitant că cererea lui este neîntemeiată şi că în nici un caz nu va putea obţine aprobarea, deoarece aceasta ar însemna călcarea dispoziţiilor şi principiilor legislaţiei şcolare existente. Secţiile de învăţămînt trebuie să ştie că o asemenea comoditate are consecinţe din cele mai neplăcute. O asemenea consecinţă este supraîncărcarea unor servicii din minister cu probleme rezolvate în principiu şi care puteau fi de la început lămurite.

O altă problemă din activitatea secţiilor de învăţămînt şi cultură în domeniul cererilor este uşurinţa cu care se amînă un răspuns, cînd este evident din capul locului, că acesta nu poate fi decît negativ. Am asistat, de pildă, la sfîrşitul trimestrului trecut, la o discuţie între adjunctul Secţiei regionale de învăţămînt şi cultură a Sfatului popular regional Bacău şi o tovarăşă care solicita aprobare pentru transferul unui nepot al ei, de la o şcoală profesională din Piatra Neamţ, unde domiciliau şi părinţii copilului, la şcoala profesională din Bacău.

— Pentru ce vreţi să-l aduceţi în Bacău, a intervenit în discuţie inspectorul general din M.I.C. care era de faţă.

— Aş dori să-l înfiez, iar secţia de învăţămînt mă poartă pe drumuri. M-a trimis mai întîi la directorul şcolii. Acesta mi-a spus că are clase supraîncărcate şi nu-l poate primi. Apoi tovarăşul şef al secţiei mi-a zis să mai trec pe aici. Acum este a patra oară cînd vin.

— Cererea dv. nu poate fi soluţionată decît la sfîrşitul anului — i-a răspuns inspectorul. Acum este tîrziu şi, după cum v-a spus directorul şcolii, nu mai sînt locuri.

— De ce, este greu să se mai introducă o bancă în plus? Am să mă duc la minister. Inspectorul general i-a explicat cu răbdare că nu e vorba de o bancă în plus sau în minus, că în interesul instruirii elevilor există anumite norme pedagogice care trebuie respectate. Tovarăşa a înţeles şi şi-a exprimat regretul că nu i s-a explicat de la început. Socotim că este cazul ca secţiile de învăţămînt să acorde o atenţie mai mare acestor probleme, pentru a scuti pe oamenii muncii de drumuri inutile.

Majoritatea oamenilor muncii se adresează în probleme şcolare, la început, direct şcolilor. Numai în măsura în care nu le rezolvă acolo ei apelează la secţiile de învăţămînt raionale, regionale şi chiar la minister. Tocmai de aceea este foarte important să se îmbunătăţească munca privind cererile oamenilor muncii, în primul rînd, la şcoală.

Desigur, sînt şi cereri pe care nu le poate soluţiona directorul şcolii. Unele sînt neîndreptăţite, altele sînt de competenţa organelor superioare. Este bine în ce priveşte cererile neîndreptăţite să se explice cu răbdare solicitantului motivele pentru care acestea nu pot fi soluţionate favorabil. Dar, se întîmplă că unii directori nu lămuresc solicitantului motivele pentru care nu se poate da aprobarea cerută. Mai mult chiar — şi aceasta este cu atît mai grav — căutînd să arate „bunăvoinţă", unii directori dau răspunsuri de acest gen: „Cererea dv. e împotriva dispoziţiilor care reglementează activitatea şcolară, dar dacă îmi aduceţi aprobare de la secţia de învăţămînt, (sau de la minister) eu n-am nimic împotrivă". A răspunde în felul acesta e de două ori greşit. În primul rînd îl punem pe om pe drumuri, îi răpim timp lui şi organelor superioare şi în al doilea rînd, creăm în conştiinţa acestor oameni credinţa că pot fi încălcate normele legale. Evident aceasta are un efect dăunător şi din punct de vedere educativ.

Grija pe care o manifestă Partidul Muncitoresc Romîn şi guvernul Republicii Populare Romîne pentru ridicarea nivelului material şi cultural al poporului se răsfrînge necontenit în munca şi viaţa fiecărui om al muncii. Devotamentul poporului pentru politica partidului se manifestă în munca neobosită de zi cu zi, în abnegaţia cu care participă la înălţarea măreţului edificiu al socialismului.

Oamenii muncii consideră ca o datorie de onoare participarea la conducerea statului, la gospodărirea bunurilor obşteşti. În multe din scrisorile adresate organelor de partid şi de stat se fac propuneri preţioase care, traduse în viaţă, ajută la îmbunătăţirea muncii în diverse sectoare de activitate. Documentele de partid ne cer să dăm mai mare atenţie rezolvării la timp a cererilor, scrisorilor şi sesizărilor oamenilor muncii. Examinarea acestora şi rezolvarea lor operativă sînt obligaţii de cea mai mare importanţă care revin fiecărui director de şcoală, inspectorilor şi şefilor secţiilor de învăţămînt.

Colectivele multor secţii de învăţămînt şi cultură dovedesc spirit de răspundere faţă de rezolvarea scrisorilor. Dar după cum am arătat în cele cîteva aspecte prezentate în pagina de faţă, mai există încă şi situaţii în care se vădeşte superficialitate, formalism şi neglijenţe în examinarea şi rezolvarea lor.

Asemenea deficienţe dau naştere la consecinţe din cele mai neplăcute: drumuri zadarnice, cheltuieli inutile, timp pierdut. Socotim că este cazul ca fiecare secţie de învăţămînt să analizeze activitatea desfăşurată pînă acum în domeniul rezolvării scrisorilor oamenilor muncii şi să ia de urgenţă măsuri pentru lichidarea deficienţelor semnalate.

Caligrafia în perioada postabecedară

Perioada abecedară se apropie de încheiere. Învățătorii și-au planificat lecțiile pentru trimestrul care a început. Unii învățători au întîmpinat dificultăți în planificarea lecțiilor de caligrafie, mai ales în stabilirea ordinei în care trebuie studiate literele și cifrele în perioada postabecedară.

Care sînt sarcinile predării caligrafiei în această perioadă? Scrierea corectă a tuturor literelor și cifrelor s-a făcut în perioada abecedară, dar aceasta nu înseamnă că scrierea corectă este însușită temeinic de către elevi. Este știut faptul că deprinderile de scriere corectă a literelor și cifrelor nu se formează în această perioadă scurtă, așa că este absolut necesar să reluăm scrierea lor.

Această reluare a scrierii literelor în perioada postabecedară se deosebește de perioada abecedară.

Dacă în perioada abecedară în predarea literelor la orele de caligrafie am urmat ordinea abecedarului, aceasta nu înseamnă că și acum trebuie să predăm în aceeași ordine, sau în ordinea alfabetică.

Predarea literelor la orele de caligrafie în ordinea studierii lor la orele de citit-scris, în perioada abecedară se datorește în primul rînd faptului că predarea literelor după metoda genetică ar duce la studierea unor litere la orele de caligrafie mai înainte ca ele să fie studiate la orele de citit-scris, ceea ce ar constitui supraîncărcarea elevilor. Din această cauză în perioada abecedară literele la orele de caligrafie nu au fost studiate după metoda genetică, ci în ordinea studierii lor la orele de citit-scris.

Avînd în vedere că toate literele au fost studiate, în perioada postabecedară scrierea tuturor literelor și a cifrelor se face în ordinea genetică, pe grupe.

Particularitățile metodei genetice constau în aceea că scrierea literelor este în mod obligatoriu precedată de scrierea elementelor lor; scrierea literelor se face nu în ordinea alfabetică, ci în ordinea creșterii greutății la scris a literelor; studierea se bazează pe geneză, adică formarea literei următoare se realizează prin adăugarea unui element nou la litera studiată și însușirea prealabilă a elementului de bază a unei grupe noi de litere.

Respectînd metoda genetică, literele mici și mari de mînă ale alfabetului nostru au fost grupate în programă în cîte cinci grupe, iar cifrele în trei grupe. Grupele de litere și cifre sînt date pe larg în programa clasei a II-a. Este adevărat că programa clasei I nu dă literele pe grupe, totuși aceasta nu înseamnă că studierea literelor pe grupe se face abia începînd din clasa a II-a.

Avînd în vedere particularitățile metodei genetice care contribuie la ușurarea studierii literelor recomandăm reluarea literelor și a cifrelor în perioada postabecedară pe grupe.

În perioada postabecedară cresc cerințele față de scrierea elevilor și nu încetează controlul din partea învățătorului asupra poziției corecte la scris, poziției corecte a caietului, ținerii corecte a tocului. Elevii trebuie să cunoască și să respecte aceste reguli bazîndu-se pe cunoștințele căpătate.

Învățătorului îi revine sarcina de a veghea ca nici un elev să nu se abată de la aceste reguli, nu numai la orele de caligrafie ci și la toate celelalte lecții în care elevii execută lucrări scrise.

În afară de cerințele de bază ale programei pentru clasa I față de calitatea scrisului elevilor, învățătorul caută să realizeze într-o oarecare măsură scrierea nelucru este necesar pentru a crea posibilitatea de trecere la scrierea într-un ritm mai rapid.

La sfîrșitul anului elevii clasei I trebuie să cunoască temeinic scrierea corectă și frumoasă a tuturor literelor alfabetului, atît a literelor mici de mînă, cît și a literelor mari de mînă, precum și scrierea corectă a cifrelor aritmetice, scrierea unor propoziții scurte. La terminarea clasei I elevul trebuie să cunoască legăturile de bază între litere și distanța corectă între cuvinte.

În perioada postabecedară, deci, accentul se pune, în afară de scrierea corectă și frumoasă a literelor, și pe legăturile corecte între ele, pe respectarea distanței între cuvinte, pe scrierea legată a unor cuvinte, pe realizarea unui tempo mai rapid.

Este știut faptul că unii elevi scriu foarte încet, aproape desenează fiecare literă. Alții în schimb scriu foarte repede și deseori arată semne de plictiseală la orele de scris, fiind nevoiți să aștepte pe cei rămași în urmă și atunci comit fapte de indisciplină producînd dezordine în clasă. Pentru a obține ocuparea întregii clase în același timp, pentru a aduce pe elevii care scriu încet, la un tempo mediu în care scriu toți elevii învățătorul va folosi acum mai des metoda tactului sau, cum se mai spune, metoda ritmică. Importanța ritmului în realizarea scopului de a-i învăța pe elevi să scrie clar, citeț și rapid este arătată în nota explicativă la programa de caligrafie.

Folosind metoda ritmică, dînd comanda sau bătînd tactul, învățătorul trebuie să fie foarte atent în alegerea tempoului. La început tempoul este rar, iar cu timpul se mărește treptat în așa fel ca pînă la sfîrșitul anului elevii clasei I, așa cum recomandă programa, să scrie 8-10 litere pe minut.

Exemplul învățătorului în întrebuințarea metodei ritmice ocupă primul loc. Întîi, învățătorul scrie pe tablă litera respectivă numărînd „unu și, doi și" etc. în cazul cînd elementul începe cu linia îngroșată, iar „și unu, și doi" etc. în cazul cînd elementul începe cu linia subțire. Se poate indica chiar felul liniilor, spunînd „gros, subțire, gros, subțire" sau „subțire, gros, subțire, gros" etc. În cazul cînd învățătorul va adopta numărarea prin „unu și, doi și" el trebuie să explice elevilor că la „unu, doi" etc. se scriu liniile îngroșate, iar la cuvîntul „și" se scriu liniile subțiri. Cuvîntul „și" trebuie prelungit pentru a da posibilitatea elevilor să execute liniștit, fără grabă elementul respectiv și în mod deosebit cuvîntul „și" se prelungește atunci cînd un element se termină cu linia subțire, iar cel imediat următor începe tot cu linia subțire. După ce copiii au căpătat deprinderi de scriere după tact, pot fi puși să numere însăși elevii.

Folosind metoda ritmică în scrierea cuvintelor, învățătorul trebuie să stabilească înainte de lecție cum va număra pentru fiecare cuvînt.

Pentru a realiza scrierea neîntreruptă, care de asemenea contribuie la mărirea vitezei scrisului, și știind faptul că în clasa I în general se practică scrierea întreruptă, învățătorul trebuie să studieze foarte atent fiecare cuvînt scris, stabilind literele între care se fac legăturile fără întrerupere.

Legătura neîntreruptă între două litere în cuvînt se face atunci cînd ultimul element al literei precedente se termină cu o linie subțire, iar primul element al literei imediat următoare începe tot cu linia subțire, de exemplu în cuvîntul „minimum" legătura întreruptă se realizează între litera i și primul element al literei m, între ultimul element al literei u și primul element al literei m. Restul de litere nu pot fi legate fără întrerupere, întrucît cer deprinderi de a prelungi ultimul element al literelor respective în sus în locul de unde începe cu o linie îngroșată primul element al literei următoare. O astfel de scriere fără întrerupere se studiază în clasa a II-a și cere alte deprinderi de cît cele căpătate de elevii clasei I — anume, acoperirea liniei subțiri pe o anumită distanță cu linia îngroșată a literei următoare. Fără întrerupere se vor executa legăturile și în cazul cînd literele următoare încep cu buclatele al căror prim element începe cu linia subțire.

Avînd în vedere sarcinile multiple ale caligrafiei în perioada postabecedară, precum și numărul mic de ore în care trebuie realizate aceste sarcini, numai buna planificare — repartizarea judicioasă a timpului și a materialului — va permite fixarea și dezvoltarea deprinderilor de scriere.

JON PETRAȘCO

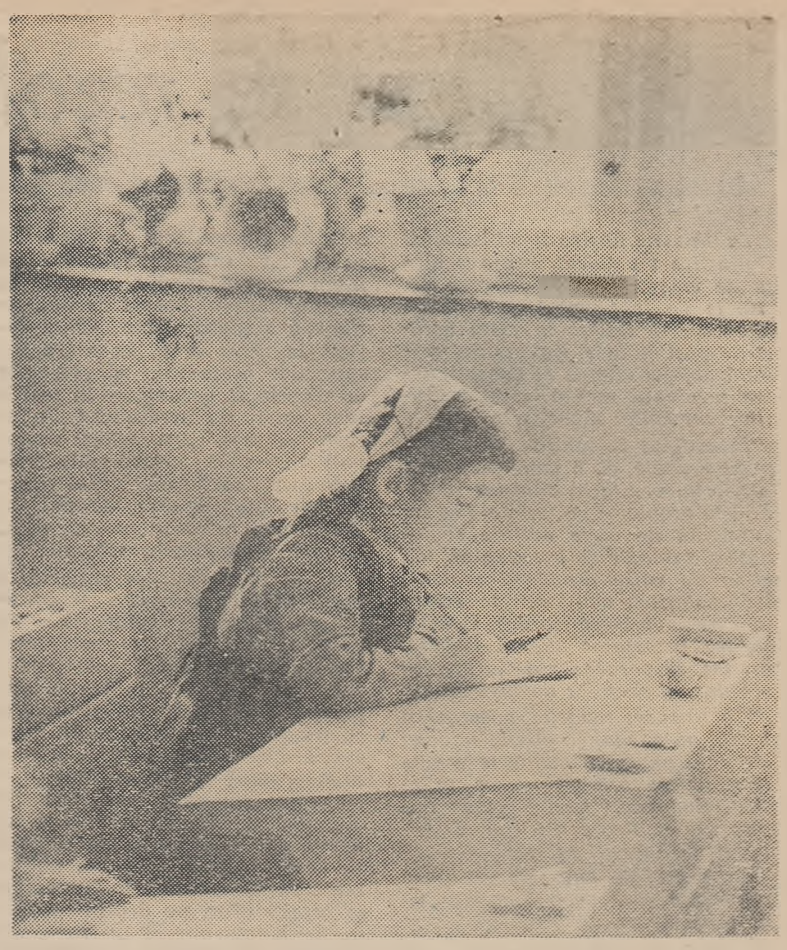

Atentă la dicta ea învățătoarei, eleva caută să scrie cît mai corect și, în același timp, cît mai frumos. Moment de la o oră în clasa I-a a Școlii nr. 66 din București.

Educația fizică în timpul iernii

Unii profesori care predau educația fizică manifestă opinia greșită că iarna, lecțiile de educație fizică nu se pot desfășura bine decît în săli, că lucrul în aer liber ar fi dăunător sănătății elevilor.

Astăzi, cînd sportivii din loturile republicane își continuă pregătirea în aer liber chiar iarna pe frig și zăpadă și cînd se organizează concursuri atletice pe zăpadă, concepția lucrului în sală, la căldură, trebuie revizuită cu hotărîre ca fiind învechită. Menționăm că programele de educație fizică al școlilor sovietice dau indicații ca lecțiile să se desfășoare afară pînă la temperatura de minus 15 grade.

De altfel, viața obișnuită ne arată că, în timpul lor de odihnă și recreație, copiii practică o serie de sporturi și jocuri de iarnă în aer liber: patinajul, săniușul, schiul, jocuri pe zăpadă etc. Ceea ce este posibil să facă ei singuri în mod neorganizat, desigur că este mult mai ușor să facă profesorul de educație fizică, în mod organizat, în timpul orelor de curs.

Uneori, orientarea metodică înaintată, alteori lipsa de săli, au determinat pe mulți din profesorii noștri de educație fizică să țină iarna majoritatea lecțiilor în aer liber chiar în regiuni mai friguroase ca Hunedoara, Mureș-Autonomă Maghiară, Brașov. Rezultatele sînt foarte bune, mai cu seamă în privința călirii organismului elevilor și a măririi rezistenței la efort și îmbolnăviri.

O lecție de educație fizică în aer liber, iarna, trebuie preferată întotdeauna unei lecții ținută în săli de clasă cu aerul viciat sau lipsite de spațiul necesar pentru mișcare.

Pentru realizarea unei asemenea lecții e necesar ca profesorul să aleagă din vreme în curtea școlii, sau în împrejurimile școlii (parc, loc viran, derdeluș) locul unde se va desfășura activitatea. Acest lucru este bine să nu se afle la o distanță mare de școală. Profesorul va îndruma pe elevi în privința modului cum să se îmbrace și să-și procure materialele necesare: patine, cîteva săniuțe, schiuri, mingi. Elevii vor fi îmbrăcați în haine, treninguri, vor purta mănuși, încălțăminte de stradă (nu de sport), șepci sau căciuliță de lînă. Ei vor avea grijă să nu-și ude îmbrăcămintea.

Desigur că desfășurarea lecțiilor afară implică o preocupare specială din partea profesorilor de educație fizică pentru a găsi exercițiile și jocurile cele mai potrivite și pentru a organiza de așa manieră lecția încît toți elevii să fie activi, să se încălzească lucrînd moderat, dar fără pauze mari; de asemenea îi cere profesorului să ia măsuri pentru evitarea traumatismelor, accidentelor și a răcelii ce poate surveni atunci cînd elevii stau în frig și nu lucrează suficient, sau cînd lucrează prea intens și transpirînd, rămîn în continuare afară inactivi, ori cînd își udă îmbrăcămintea și nu și-o schimbă cu alta uscată.

Exercițiile și jocurile ce vor fi folosite trebuie să fie dozate corespunzător posibilităților de efort ale elevilor. Mersul și alergarea în diferite formații și variante, alergarea ușoară intercalată cu mersul, exercițiile de brațe, de picioare și de trunchi executate din mers cu folosirea posibilităților oferite de teren, ștafetele, jocurile aplicative, jocurile cu bulgări de zăpadă și bineînțeles, săniușul, patinajul, schiul — iată cîteva din cele ce pot fi utilizate cu succes în lecțiile de educație fizică organizate, iarna, în aer liber.

Ca o caracteristică a acestor lecții — curba efortului are mai puțină variație decît în lecțiile obișnuite, iar intrarea în efort și încetarea efortului se fac mai brusc. Avînd grijă, ca efortul depus să nu fie prea intens pentru a nu duce la oboseală, și nici prea redus pentru a nu favoriza răcirea organismului, profesorul care desfășoară în aer liber activitatea de educație fizică iarna, va constata cu satisfacție, nu numai că a reușit să mențină și să ridice nivelul de pregătire fizică al elevilor, ci și să-i obișnuiască progresiv cu lucrul în aer liber, mărindu-le astfel rezistența, călindu-le organismul și anihilînd multe din efectele vieții de interior impusă de sezonul friguros.

ILIE ISTRATE

Din activitatea unui cerc pedagogic

Cercul pedagogic de științe naturale din orașul Turda și-a organizat activitatea în așa fel încît să sprijine cu rezultate cît mai rodnice predarea acestor materii de învățămînt. Unul din obiectivele propuse a fost acela de a crea elevilor posibilitatea să studieze fenomenele în condiții cît se poate mai apropiate celor naturale. Astfel, pe lîngă referatele prezentate de membrii săi, cercul nostru s-a orientat mai cu seamă asupra lucrărilor practice.

Bunăoară, în una din ședințe s-au efectuat lucrări de morfologie, anatomie și fiziologie vegetală, ce se pot efectua la clasele V—XI. Sala de științe naturale a Școlii medii „Mihai Viteazul" s-a transformat cu această ocazie într-un adevărat laborator. Tovarășii profesori, împărțiți în grupe, în fața microscoapelor și a materialului dinainte pregătit, au executat cu mult interes demonstrații și lucrări ca: fenomenul de osmoză, studiul țesuturilor vegetale pentru care s-a folosit: epiderma de ceapă, Clivia, Amarilis, Iris, Ficus, tu- observa țesuturile conducătoare s-au făcut secțiuni longitudinale prin tulpina de dovleac, pentru a se observa vasele lemnoase și liberiene. La „organele vegetative" s-a studiat morfologia rădăcinii unde s-au văzut clar zonele în lungul rădăcinii la plantele de secară după cinci zile de la încolțire și porumb după 6—7 zile de la încolțire. Structura internă a rădăcinii și tulpinii s-a studiat făcîndu-se secțiuni transversale prin tulpini de Ranculus și plante anuale de grădină, s-au făcut comparații între structura plantelor anuale și perene. De asemenea, s-au efectuat lucrări de fiziologie vegetală deosebit de interesante.

În ședința din luna decembrie ne-am ales printre preocupările noastre, probleme de fiziologie animală cu temele: funcțiuni de relație și funcțiuni de nutriție, folosind ca material experimental broaște.

În ședințele ce urmează, cercul nostru și-a planificat activități practice ce vor fi executate cu elevii.

Prof. ELIZA POP

Experimentul de la clasele I-IV

— Păreri ale unor cercetători de la Institutul de ştiinţe pedagogice *) —

Organizarea muncii — factor de bază

Consfătuirile regionale ale cadrelor didactice antrenate în experimentul referitor la sistemul de predare pe obiecte de către specialişti la clasele mici, care au avut loc în ziua de 9 ianuarie 1962, reprezintă un eveniment deosebit de important în viaţa şcolii noastre.

Conţinutul referatelor prezentate de către Comisiile regionale de coordonare a experimentului, dar mai ales discuţiile ample purtate cu interes de un număr important de cadre didactice, au scos la iveală numeroase probleme pedagogice, metodice, organizatorice.

Rezultatele obţinute în primul trimestru au fost puternic influenţate de condiţiile create pentru desfăşurarea experimentului, de caracterul măsurilor organizatorice luate de fiecare regiune, raion şi şcoală. Acolo unde clasele experimentale şi de control au avut acelaş nivel din punct de vedere al cunoştinţelor şi deprinderilor şi unde s-au respectat cerinţele prevăzute în instrucţiunile date de M.I.C. în acest scop, s-a putut realiza o analiză comparativă concludentă din punct de vedere ştiinţific. Acolo unde aceste condiţii nu au fost îndeplinite, unde bunăoară clasele experimentale au avut la începutul experimentului un nivel mai scăzut decît cele de control, este explicabil că rezultatele la învăţătură ale elevilor sînt şi acum, la sfîrşitul trimestrului I, inferioare.

La unele şcoli, clasele experimentale au fost alese dintre acelea la care în decurs de 2-3 ani s-au perindat 4-5 învăţători, fapt care a determinat nivelul slab la învăţătură şi disciplină. În această situaţie se află multe clase între care clasa a IV-a B de la Şcoala de 8 ani din comuna Făureşti-Olteţul, regiunea Oltenia, ş.a. Chiar şi în primul trimestru al acestui an şcolar, la unele clase experimentale, fluctuaţia de cadre a continuat. La şcoala experimentală din Satu Mare la clasa a III-a experimentală s-au perindat de la începutul anului şcolar 3 profesori la obiectul limba romînă. De asemenea, la clasele a III-a şi a IV-a experimentale din comuna Independenţa, regiunea Galaţi, în perioada 15 octombrie — 7 decembrie, s-au schimbat la limba romînă 7 cadre didactice.

Nu poate fi trecut cu vederea nici procesul psiho-pedagogic specific perioadei de adaptare a elevilor la noile condiţii ale sistemului cu mai mulţi pedagogi. Procesul de restructurare a stereotipului dinamic al elevilor format în anii anteriori în condiţiile predării de către un singur pedagog, care solicită un efort psihic sporit din partea lor, nu poate să nu influenţeze negativ pe o anumită perioadă randamentul muncii acestora.

Discuţiile au subliniat faptul că o serie de greutăţi în această privinţă s-au datorat nerespectării nici în această privinţă a instrucţiunilor M.I.C. de a se încadra profesori cu o bună pregătire pedagogică şi cu o bogată experienţă la catedră. Au existat condiţii obiective care au determinat secţiile de învăţămînt să încadreze la diferite discipline, în lipsa profesorilor cu o calificare de specialitate, învăţători cu aptitudini şi preocupări pentru obiectul respectiv (regiunea Dobrogea, Oltenia, Maramureş). Rezultatele obţinute au dovedit că aceasta constituie o soluţie mai bună faţă de aceea pe care au adoptat-o secţiile de învăţămînt ale oraşelor Bucureşti şi Cluj, care au aplicat mecanic instrucţiunile M.I.C. încadrînd profesori de o anumită specialitate, la discipline de alt profil (profesori de matematică pentru predarea muzicii, profesori de geografie pentru predarea desenului, sau de limba franceză pentru predarea istoriei). Aceasta a dus la prelungirea perioadei de adaptare la noile condiţii, atît a profesorilor cît şi a elevilor.

Una dintre problemele mult discutate la consfătuiri a fost şi asigurarea condiţiilor unice de funcţionare a claselor experimentale şi de control. Într-o serie de şcoli această problemă se prezintă sub două aspecte: atît clasele experimentale cît şi cele de control funcţionează în a doua jumătate a zilei, sau, clasele de control funcţionează în altă jumătate a zilei decît clasele experimentale, situaţie cu totul contraindicată (şcoli experimentale din oraşul Constanţa, unele şcoli din regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, Braşov etc.).

Laolaltă cu această problemă a fost abordată în discuţii şi problema întocmirii orariilor pe baza cerinţelor pedagogice. La întocmirea orariilor în unele locuri s-a avut în primul rînd în vedere interesele cadrelor didactice şi nu ale experimentului.

Toate aceste lipsuri de ordin pedagogic şi organizatoric sînt factori care influenţează negativ rezultatele experimentului, îngreunînd totodată activitatea comisiilor în seama cărora stă sarcina îndrumării şi evidenţii muncii.

Cunoştinţele elevilor — criteriu de apreciere

Cu toate aceste greutăţi care au influenţat rezultatele la învăţătură la clasele experimentale, atît referatele cît şi participanţii la discuţii au dovedit printr-o serie de fapte că în majoritatea şcolilor, nivelul şi temeinicia cunoştinţelor elevilor din clasele experimentale sînt superioare faţă de nivelul elevilor din clasele de control.

Aceasta o dovedeşte în primul rînd, procentul mai ridicat al elevilor promovaţi în clasele experimentale din unele şcoli faţă de clasele de control. De pildă, nivelul de promovabilitate la clasa a III-a experimentală la Şcoala de 8 ani nr. 10 din Constanţa este cu 15,78% mai ridicat faţă de clasele de control, iar la clasa a IV-a experimentală de la aceeaşi şcoală cu 12% faţă de una din clasele de control şi cu 22% faţă de cealaltă clasă de control. Situaţii asemănătoare se găsesc şi la şcolile din Năsăud, Focşani, Băileşti.

În ceea ce priveşte procentajul de promovabilitate pe regiuni, acesta diferă. Cu toate că în unele regiuni ca: Banat, Dobrogea, Cluj, promovabilitatea la clasele de control este mai ridicată faţă de clasele experimentale cu cîteva procente, iar la altele rezultate asemănătoare (Braşov), în alte regiuni, cum sînt regiunile Oltenia, Galaţi, procentul promovaţilor este mai ridicat la sfîrşitul primului trimestru la clasele experimentale faţă de clasele de control.

Aceste cifre nu ne spun însă totul. O situaţie concludentă reiese din analiza rezultatelor obţinute de elevi cu ocazia probelor de control. În unele şcoli, la proba din septembrie, elevii de la clasele experimentale s-au prezentat sub nivelul elevilor de la clasele de control. Ulterior, cu ocazia unor sondaje care s-au efectuat spre sfîrşitul trimestrului I, aceleaşi clase experimentale au obţinut o situaţie la învăţătură net superioară faţă de clasele de control. De exemplu, elevii clasei a III-a experimentale de la Şcoala de 8 ani nr. 20 din Galaţi, care la primul sondaj se aflau sub nivelul clasei de control, la sfîrşitul trimestrului au depăşit cu mult clasa de control, reuşind să devină o clasă fruntaşă pe şcoală (97% promovaţi). Trebuie de asemenea, subliniat ritmul în care se îmbunătăţeşte situaţia elevilor la învăţătură din clasele experimentale faţă de situaţia elevilor din clasele de control. La matematică, elevii din clasele experimentale de la şcoala experimentală din Brăila, de la primul sondaj pînă la sondajul de la sfîrşitul trimestrului I, au înregistrat un ritm de creştere a nivelului la învăţătură de 1,90%, în timp ce elevi de la clasele de control, în aceeaşi perioadă, numai de 0,50%. Concludentă în această privinţă este situaţia pe care a prezentat-o la consfătuire Şcoala nr. 10 experimentală din Constanţa, care la proba de sondaj iniţiată de către conducerea şcolii în luna decembrie, la matematică în clasa a III-a experimentală a obţinut 77,1% note de trecere, cu 6,6% mai mult faţă de primul sondaj şi cu 4% şi respectiv 6,1% faţă de clasele a III-a de control. La clasa a IV-a progresul elevilor de la clasa experimentală este chiar mai evident, 10-15% faţă de clasele de control.

Aprecierea nivelului elevilor făcută pe baza probelor de control infirmă uneori aprecieri obţinute curentă la clase de către pedagogi diferiţi. La şcoala experimentală din comuna Luna, raionul Turda, reieşea pe baza notelor din cataloage, că elevii de la clasele de control au un nivel mai ridicat de cunoştinţe decît elevii din clasele experimentale. Pentru verificarea acestei situaţii, conducerea şcolii a dat o lucrare de control la ambele clase, ale căror rezultate au dovedit o situaţie inversă. De pildă, la matematică, clasa de control în al cărei catalog nu figura nici o notă de 4, la proba de control 14 elevi au obţinut note sub limită, iar clasa experimentală, care avea un număr de 12 elevi cu note sub limită în catalog, la proba de control numai 3 elevi au obţinut note sub limită.

Aceste date ne demonstrează că nu totdeauna aprecierea cunoştinţelor prin note de către diferiţi pedagogi constituie criteriul cel mai sigur pentru comparaţie în cercetarea ştiinţifică.

Participanţii la discuţiile consfătuirilor au ilustrat prin variate şi numeroase exemple modul în care noul sistem de predare contribuie la ridicarea calităţii cunoştinţelor elevilor. Faptul că fiecare profesor în parte are în vedere, atunci cînd predă, întregul ansamblu al cunoştinţelor în corelaţia lor dialectică, îi oferă posibilitatea eşalonării acestora în perspectivă. De pildă, profesorul Buştiuc Constantin de la Şcoala experimentală din comuna Negru Vodă, regiunea Constanţa, a considerat că este mai indicat să predea cunoştinţele de ortografie şi punctuaţie în corelaţie cu celelalte cunoştinţe de gramatică, acordînd atenţie dictărilor fonetice şi explicării problemelor de ortografie la nivelul de accesibilitate al elevilor.

O problemă specifică şcolilor cu limba de predare a naţionalităţilor conlocuitoare se ridică în legătură cu predarea limbii romîne. Folosind metode şi procedee specifice obiectului limbii romîne, profesorii din aceste şcoli au reuşit să asigure elevilor un vocabular bogat şi corect, mult superior elevilor din clasele de control.

În predarea aritmeticii s-a arătat că profesorii, folosind consecvent un limbaj ştiinţific, au reuşit să determine şi pe copii să întrebuinţeze un limbaj matematic corect.

„Folosind permanent un limbaj matematic adecvat, precum şi procedee variate pentru rezolvarea unor probleme — spune tov. Gheorghe Negulescu, directorul Şcolii experimentale din Tg. Jiu — profesorul de matematică a reuşit să îmbogăţească vocabularul elevilor din clasele experimentale şi să dezvolte simţitor judecata acestora, precum şi orizontul general de cunoştinţe". Tov. Căciulă Traian din Braşov, procedînd în acelaşi fel, a reuşit să determine pe copii să-şi însuşească în mod conştient termenii înmulţirii şi împărţirii, precum şi funcţia fiecărui termen.

De asemenea, în consfătuiri s-a scos în evidenţă progresul realizat de elevi în formarea reprezentărilor şi noţiunilor din domeniul istoriei, geografiei şi ştiinţe naturale, precum şi în dezvoltarea gîndirii logice prin înţelegerea legăturilor cauzale între fenomene.

Deşi în cadrul consfătuirilor s-a acordat o atenţie mai mică problemelor metodice, totuşi au reieşit unele aspecte specifice avantajoase în munca profesorilor, care contribuie la înlăturarea şablonizării procesului de învăţămînt. Tov. Teodora Iancovici, directoarea şcolii experimentale din T. Severin, arăta că datorită procedeelor folosite în timpul verificării cunoştinţelor de către profesori, s-a reuşit să se înlăture în bună măsură răspunsurile monosilabice, fragmentare, care se practică de obicei în condiţiile obişnuite ale verificării cunoştinţelor în clasele mici, precum şi tendinţa de a reda mecanic conţinutul textului din manual.

Într-o bună măsură, atenţia participanţilor la consfătuiri a fost reţinută de discuţiile purtate în jurul problemelor predării de către specialişti a educaţiei fizice şi muzicii, începînd cu clasa a I-a. În unanimitate s-a apreciat atît de către profesori, cît mai ales de către învăţători, avantajele pe care le asigură predarea acestor discipline de către profesori. Cunoaşterea problemelor de teorie şi metodica exerciţiilor fizice, precum şi cunoaşterea caracteristicilor anatomo-fiziologice ale organismului copiilor şi a unui număr variat de exerciţii fizice necesare dezvoltării armonioase a copiilor, au făcut ca profesorii de educaţie fizică de la clasele experimentale să adapteze conţinutul programei la condiţiile specifice de vîrstă, contribuind pe această cale la dezvoltarea şi călirea organismului elevilor.

Probleme deosebit de importante au fost prezentate în cadrul consfătuirii din regiunea Oltenia, de către prof. Grigore Ionescu, care a reuşit să dezvolte la unii elevi aptitudini ce depăşesc pe cele atinse de elevii din clasele mai mari. Totodată a fost demonstrat faptul că organizarea lecţiilor de educaţie fizică a contribuit la educarea disciplinei conştiente a elevilor, la formarea spiritului de ordine, la stabilirea unor relaţii tovărăşeşti de întrajutorare.

De asemenea, a fost unanim apreciată predarea muzicii de către profesori la clasele mici, ca mijloc important de educaţie multilaterală a elevilor. În discuţiile consfătuirilor s-a subliniat pe lîngă celelalte avantaje privind educaţia muzicală a copiilor — educarea sensibilităţii, ritmului, gîndirii muzicale ş.a. — şi posibilitatea educaţiei muzicale chiar şi la copiii lipsiţi de aptitudini muzicale. Putînd să utilizeze procedee variate, instrumente muzicale, profesorul de muzică realizează lecţii interesante, cît mai apropiate de specificul vîrstei elevilor. De pildă, profesorii Cristea Olteanu de la şcoala din Măcin şi profesorul Ioan Raţiu de la şcoala din Tîrnăveni, preocupaţi de realizarea unei educaţii muzicale multilaterale, în alegerea repertoriului muzical, se străduiesc să aleagă acele bucăţi care contribuie la aprofundarea treptată a noţiunilor muzicale în strînsă legătură cu dezvoltarea simţului ritmic şi al armoniei.

Consfătuirile ar fi cîştigat dacă pe lîngă relatările cadrelor didactice şi ale părinţilor cu privire la eficacitatea noului sistem de muncă s-ar fi pus în discuţie şi părerile şi atitudinea elevilor asupra cărora s-au aplicat măsurile experimentale. Aceasta ar putea constitui unul dintre obiectivele etapei următoare a experimentului.

Totodată consfătuirile au subliniat şi unele deficienţe care se manifestă în activitatea profesorilor ce predau la clasele experimentale. S-a arătat, de pildă, că unele lipsuri se datoresc în primul rînd unei insuficiente pregătiri pedagogice a profesorilor, în special pe linia cunoaşterii particularităţilor muncii cu clasele mici, fapt constatat mai ales la profesorii care n-au lucrat niciodată cu elevii mici. O parte din lipsuri s-au datorat unei insuficiente cunoaşteri a programelor şi manualelor de la celelalte obiecte care se predau la clasa respectivă. De asemenea unele lipsuri se datoresc slabei preocupări din partea unor profesori pentru studierea metodicilor de predare la clasele mici. Aceasta s-a reflectat în nivelul redus al deprinderilor de muncă independentă a elevilor, în însuşirea formală a unor cunoştinţe predate, precum şi în slaba realizare a corelaţiei între cunoştinţe.

Superioritatea rezultatelor obţinute la clasele experimentale au determinat pe mulţi învăţători să solicite sprijinul profesorilor de specialitate în organizarea şi desfăşurarea lecţiilor. În mai multe regiuni — Cluj, Oltenia, Mureş-Autonomă Maghiară, Maramureş — învăţătorii au cerut ca şi desenul să fie predat de profesori de specialitate, începînd cu clasa I.

Acţiunea stimulatoare a experimentului

Cadrele de conducere de la regiuni, raioane şi şcoli au subliniat că experimentul, în şcolile în care a fost organizat, a constituit un factor stimulator în activitatea întregii şcoli, în creşterea exigenţelor, chiar şi la clasele care n-au fost cuprinse în sfera cercetării. Nu poate fi trecut cu vederea efortul susţinut şi preocuparea permanentă a învăţătorilor de la clasele de control în scopul menţinerii şi chiar cu eforturi excepţionale, al depăşirii la anumite obiecte a claselor experimentale.

Aceste fenomene dovedesc caracterul mobilizator al experimentului organizat de M.I.C., al rolului său în ridicarea procesului instructiv-educativ al şcolii noastre la un nivel superior.

Consfătuirile au scos la iveală un alt fapt semnificativ pentru nivelul conştiinţei cadrelor noastre didactice din şcoli: colaborarea strînsă dintre învăţătorii de la clasele de control şi profesorii care predau la clasele experimentale în scopul reuşitei experimentului. Pe deoparte învăţătorii de la clasele de control au sprijinit pe profesori în privinţa cunoaşterii specificului procesului pedagogic cu copiii mici, metodica predării la clasele I—IV, mijloacele de realizare a unităţii de cerinţe faţă de elevi. Numeroşi profesori de la şcolile experimentale din Turda, Dej, Craiova, Constanţa au arătat la consfătuiri că procesul adaptării lor la condiţiile de muncă cu elevii mici a fost uşurat de sprijinul acordat sistematic de învăţătorii şcolii. Pe de altă parte învăţătorii din numeroase şcoli au arătat că datorită sprijinului primit din partea profesorului de specialitate s-a putut îmbunătăţi mult calitatea predării la clasele lor.

Sistemul predării pe obiecte de către profesori la clasele mici ridică, între altele, importanta problemă pedagogică a realizării unităţii procesului instructiv-educativ. Cu toate că ea nu a constituit obiectul unor discuţii speciale, problema unităţii de acţiune a profesorilor în procesul de învăţămînt se impune a fi luată în seamă, în sensul găsirii unor mijloace comune de către toţi profesorii de specialitate în vederea realizării cerinţelor programei la un nivel corespunzător înţelegerii elevilor.

Rezultatele experimentului, chiar şi numai după primul trimestru, determinate în cea mai mare măsură de colaborarea strînsă între profesorii de specialitate şi învăţătorii cu o bogată experienţă pedagogică, duc la concluzia că eficacitatea muncii didactice depinde atît de pregătirea de specialitate şi pedagogică, cît mai ales de sistemul de organizare a predării pe obiecte.

Conţinutul bogat al problemelor dezbătute în consfătuirile regionale organizate de M.I.C. constituie un ajutor şi pentru colectivul de cercetători al Institutului de ştiinţe pedagogice, un ajutor în confirmarea datelor obţinute de cercetarea intensivă pe care o desfăşoară în cele cinci şcoli din Capitală, repartizate de M.I.C., dîndu-i sugestii preţioase pentru rezolvarea unor probleme pedagogice de care se preocupă.

CORNELIA MARINESCU
MARIN VIŞAN
Cercetători ştiinţifici principali la Institutul de ştiinţe pedagogice.

*) *Cercetătorii Institutului de ştiinţe pedagogice au luat parte la*

OBSERVAȚII PRIVIND MANUALELE ȘCOLARE

Limba romînă (gramatica) pentru clasa a VI-a

Manualul de gramatică pentru clasa a VI-a reflectă în bună măsură strădania autorilor săi de a face din el un ghid care să-i ajute pe elevi să vorbească și să scrie corect. În același timp, manualul ține seama de nivelul aperceptiv și de psihologia vîrstei elevilor cărora li se adresează.

Plecînd de la această preocupare evidentă, autorii au izbutit să formuleze unele definiții și reguli, limpede, precis, în propoziții scurte. Adesea, în însuși cadrul definiției, se vine cu un exemplu-două, care ilustrează definiția. (Pag. 153, 155, 157, 164, 180 ș.a.) Astfel latura teoretică și cea concretă se susțin reciproc. Îmbinarea strînsă, imediată a acestor două moduri de a face cunoscut și înțeles fenomenul gramatical, oferă elevului multe avantaje: îl ferește de primejdia memorării mecanice, îl deprinde să-și argumenteze afirmațiile, îl ajută să judece activ — asociind și trăgînd concluzii în chiar procesul memorării — îl conduce la o însușire conștientă și cu un minim de efort a cunoștințelor.

O altă calitate a manualului de gramatică îl constituie faptul că aproape toate capitolele sale sînt urmate de observații (noi socotim corectă, în asemenea cazuri, forma observări) privitoare la ortografie, uneori chiar la ortoepie și punctuație. (Pag. 155,166, 168, 171 ș.a.).

Din păcate însă, manualul de clasa a VI-a are și o serie de lipsuri. Alături de reguli și definiții corect formulate, s-au strecurat destule altele nefzbutite. Definiția substantivului (pagina 161) este incompletă, de fapt nici n-ar fi posibil să enumere toate categoriile de obiecte (în înțeles gramatical) pe care le denumește substantivul. Dar atunci, la sfîrșitul definiției, să se fi folosit unul dintre obișnuitele „ș.a." sau „etc."

La paginile 200 și 202 sînt de asemenea definiții deficiente. „Pronumele care ține locul unui nume și arată depărtarea etc.". (Ține și alt loc pronumele?) Adjectivul demonstrativ însoțește substantivul pentru a-l determina) arăta, ca și pronumele demonstrativ, apropierea sau depărtarea". Ne aflăm de fapt și în fața unor construcții necorecte din punct de vedere gramatical. (a-l... arăta). La pagina 208, e vorba și de un neadevăr din punct de vedere științific, căci numeralul cardinal poate fi și fracționar — ordinar sau zecimal.

Ceea ce considerăm noi ca o deficiență a manualului care ne pune în încurcătură în procesul de predare este felul cum au fost alese textele. Recunoaștem, alegerea textului nu e de loc o muncă ușoară. Indiferent de fenomenul gramatical care ne interesează, textul trebuie să îndeplinească o sumedenie de condiții: să fie limpede și educativ în conținutul de idei, să fie pînă într-atîta de corect din punct de vedere gramatical, încît să constituie un model de limbă, să nu cuprindă termeni sau expresii care să implice explicații în afara obiectivului gramatical urmărit, să aibă o punctuație justă, riguros respectată, să nu fie sărac în idei. Se înțelege, textul trebuie să ofere un material de studiu care să reflecte fără echivoc fenomenul gramatical. Cel puțin cînd e vorba de gramatica școlară, cel puțin la clasele mici, cel puțin la lecțiile de predare.

Din aceste puncte de vedere puține texte incluse în manualul de clasa a VI-a ne sînt de folos. Să ne oprim la cîteva dintre acelea care ne pun în încurcătură. La pagina 283 în mai puțin de trei rînduri apar cuvintele: cotigesc, ogradă, megieș, ocol, păpușoi. Să analizăm textul fără să explicăm cuvintele pe care elevii nu le cunosc? Nu se poate. Să le explicăm? Ne trebuie doar numai cîteva minute pentru aceasta. Dar oare și o pierdere mică de vreme nu devine mare, cînd, cu prețul ei, n-am reușit decît să împovărăm mintea copilului cu termeni pe care el nu-i va folosi poate niciodată? Elevii noștri locuiesc în blocurile noi ale Capitalei în cele de la Onești, în centre industriale, în sate colectivizate, electrificate. Cîți dintre aceștia mai știu ce-i aceea cotigă? Desigur, nu e cazul să încărcăm lecția cu parantezele cerute de asemenea cuvinte care, evident, ne scot din linia dreaptă a obiectivului instructiv-educativ vizat.

La pagina 266, jos, e luat următorul citat din Caragiale: „— Dar noi n-am declaratără? strigă mamița." Din 7 cuvinte două sînt neîterare. Scos din context, fragmentul se apreciază nemijlocit, de sine stătător și se poate crede că este vorba de o exprimare corectă, model. Ne întrebăm: era indicat un asemenea material de studiu?

La fel, cel de la pagina 260: „E rău copilului" nu este corect din punct de vedere gramatical. Dativul „îi" este absolut necesar într-o construcție de felul acesta. (În vorbire el se aude sub forma I-e).

O altă categorie de texte neinspirat alese o formează acelea care, păstrînd dezavantaje ca cele de mai sus, mai prezintă și altele. Așa, de exemplu, la pagina 193, se află un text pe care elevii trebuie să facă exerciții recapitulative referitoare la adjectiv. Sînt aci însă construcții ca: „Toți paznicii" și „În cele mai de pe urmă..." Elevii trebuie să analizeze acasă, adjectivele. Deci, fără controlul și îndrumarea directă a profesorului. Cum vor analiza ei cuvîntul toți, cînd n-au făcut decît adjectivul calificativ? Cum se vor descurca în fața locuțiunii adverbiale, în construcția căreia intră un articol adjectival (despre care elevii au învățat recent?) Aflindu-se la studierea adjectivului, ei vor fi înclinați să vadă totul prin prisma celor învățate aci.

Și mai dificilă este situația profesorului la conducerea analizei textului de la pagina 284: „Peste iarnă, mama iar s-a pus pe capul tatei să mă deie la școală." Fraza aceasta se află, printre alte exemple, la lecția pentru complementul circumstanțial de timp. În ora precedentă, s-a predat circumstanțialul de loc. Este firesc și pedagogic ca verificarea cunoștințelor să se facă și pe măsura desfășurării lecției noi. Adică să se ia în discuție și complementele de loc care se găsesc în exemplele de se analizează. (Cu atît mai mult, cu cît se ivesc asemenea ocazii în toate frazele pe care se sprijină lecția teoretică de la pagina 284). Cînd se va ajunge și la textul citat mai sus, nu este exclus ca vreun elev să „descopere" și aci un complement de loc, punînd întrebarea: Unde s-a pus mama? O asemenea întrebare este chiar iminentă, dacă ținem seamă că elevii nu au învățat încă despre locuțiunea verbală. Ei au dreptul să creadă că a se pune și pe capul (cuiva) sînt părți de vorbire de sine stătătoare. Întrebarea, răspunsul pe care-l implică, creează o atmosferă improprie, penibilă în clasă.

E bine că autorii gramaticii au ținut ca exemplele să fie luate din bucăți cu care elevii sînt deja familiarizați (adică din partea manualului referitoare la literatură), dar ele trebuiau selectate totuși cu mai multă atenție. Putem cita destule titluri din manual de unde s-ar fi putut lua alte exemple mai corespunzătoare scopului: „Patria", „Partidul", „Ardealul", „Doina voinicească", „Revoltă în port", „Vino și vezi" etc.

★

Iată, în adevăr, cîteva dintre problemele ce se leagă de faptul că nu toate textele din manual au fost alese cu grijă.

Într-un număr din anul trecut al „Gazetei învățămîntului" ne ocupam de aceeași problemă însemnată a alegerii textelor pentru analiza gramaticală. Arătam în acel articol că nu este nici util și nici justificat să venim la analiza gramaticală cu texte al căror conținut și formă te trimit la evenimente și construcții de limbă cu totul învechite. Ne-am bucurat mult cînd în ziarul „Romînia liberă" din 3 decembrie 1961, Eusebiu Camilar, în articolul intitulat „Lecția de geografie", se minuna de radicala transformare și îmbogățire a vocabularului folosit de elevii școlilor noastre chiar și din cele mai îndepărtate cătune, și la orice lecție. Dacă lucrurile stau astfel — și așa stau, în adevăr — de ce tocmai la gramatică să-i trimitem pe elevi la limba vorbită acum mai bine de un veac (și încă și atunci, în cercuri sau regiuni limitate?) Așa cum spunea Eusebiu Camilar, mergem către viitor.

Prof. OLIVIU NEGOIȚĂ

— Da, mi-a plăcut foarte mult această carte, tovarășă bibliotecară!...

Desenul — proiectiv partea a II-a

Noțiunile pregătitoare ale desenului tehnic se predau în școlile de cultură generală — respectiv în clasa a VIII-a desenul liniar, în clasa a IX-a și a X-a desen proiectiv. În special desenul proiectiv dezvoltă vederea în spațiu căci schița, care constituie veriga principală a desenului de execuție la scară, se întocmește după regulile desenului proiectiv și în conformitate cu standardele de desen în vigoare. De aceea atît profesorii de specialitate cît și manualele de școală trebuie să explice clar elementele geometrice ale reprezentărilor și în special ale operațiilor care se execută în desenul proiectiv (de exemplu pentru reprezentarea corectă a secțiunilor, pentru aflarea adevăratei lor mărimi, pentru executarea desfășuratelor etc.).

Dintre manualele apărute în ultimul timp vreau să mă opresc în mod special la „Desenul proiectiv — partea II-a pentru clasa a X-a", elaborat de profesor C. Lepădatu și conf. univ. A. Haiducu.

Conform programei, manualul trebuie să cuprindă reprezentarea secțiunilor prin corpurile geometrice și intersecția corpurilor geometrice — care formează pregătirea esențială pentru reprezentarea pieselor din desenul tehnic.

Ținînd seama de predarea acestor cunoștințe la clasa a X-a s-a redus în mod corespunzător cuprinsul programelor de specialitate din institutele de învățămînt superior, precum și din programele școlilor tehnice. Aceasta formulează cerințe mai înalte privind conținutul și accesibilitatea textului din acest manual și corectitudinea desenelor.

Din păcate însă, atît conținutul cît și formulările, notațiile și desenele se situează sub nivelul acestor exigențe. În primul rînd, lipsurile manualului se datoresc faptului că operațiile sînt prezentate în general fără a arăta temeiul lor geometric. Atît la aflarea adevăratelor mărimi a muchiilor secțiunilor cît și la construirea desfășuratelor, elevul nu este îndrumat către înțelegerea acestor operațiuni esențiale ale desenului proiectiv.

O altă deficiență este folosirea unor expresii greșite și improprii. Astfel, la pag. 7: **se întind** suprafețele laterale... cînd expresia științifică corectă este: **se desfășoară** suprafețele etc.

La pag. 12: ...Vîrful **fix e'** (care nu există în desen) se intersectează arcul literei care urmează:

La pag. 18: „punctele secțiunii din plan se rotesc în jurul vîrfului unghiului pînă pe urma P'h' de unde merg paralelele la urma Pv și se întîlnesc cu perpendicularele duse din aceleași puncte ale secțiunii din plan vertical, obținînd punctele 1, 2, 3, 4, 5, 6, care unite dau naștere secțiunii hexagonale..." Această frază conține erori serioase.

Astfel urma nu este P'h' ci Phₙ nu se rotesc punctele secțiunii din plan în jurul unghiului ci se reportează depărtările punctelor pentru a se întretăia cu perpendicularele duse din proiecțiile verticale ale vîrfurilor secțiunii etc.

La pag. 20: „punctele 1', 2', 3', 4', 5', 6' din text sînt altfel notate pe figură... Se determină punctul S' pe axul vertical... dreapta care unește punctele 1' 4' și care este axul frontal..."

La pag. 32: „...Punctele rotite se transportă în planul orizontal printr-o linie de ordine pe bv, în 50 și 60 de unde se rotesc înapoi pe cv și dv în 5 și 6". (Notații care nu există, expresii necorespunzătoare — **(se transportă)**.

Asemenea exemple mai pot fi întîlnite.

Executarea desenelor nu respectă adeseori STAS-urile în vigoare. De pildă cotarea cu linii de cotă paralele se face de o parte și de alta a axei, alternativ, nu ca în fig. 1, 11; 1, 12; 1, 16; 3, 14; 3, 15. Simbolul de cote și cifrele numerelor de cotă nu se scriu de o parte și de alta a axei, cum greșit s-a procedat în fig. 1, 9; 1, 10; 1, 11; 1, 16; 1, 27; 3, 4; 3, 15. De asemenea, nu este permisă scrierea cifrelor de cotă lîngă axa de simetrie ca în fig. 1, 9; 1, 11; 1, 16; 1, 27; 3, 14; 3, 15; nu se permite ca pe același desen, unele cote să fie scrise în interval și altele pe linia de cotă ca în fig. 1, 18; 1, 26; 1, 27, etc. Nu se folosește ca linie de rabatere linia întreruptă ca de exemplu în fig. 1, 16, iar pentru partea secționată și înlăturată se folosește linia P nu L, ca în fig. 1, 24. Liniile pentru „transportul punctelor" cum se exprimă autorii în mod impropriu, pentru a arăta drumul parcurs de un punct de pe axa Oy cînd se rabate axa Oy pe planul lateral sau cînd se transpune o coordonată egală la aflarea adevăratei mărimi, se trasează toate cu linii C3 (subțiri) iar nu cu linii P ca în figurile 1, 24; 1, 25; 3, 11; 3, 11 c; 3, 13.

Nu s-au menținut notațiile din prima parte a desenului proiectiv pentru aceleași elemente ceea ce era o obligație pentru autorii care s-au angajat să elaboreze partea a II-a a manualului. Astfel, axele de coordonate sînt notate cu yH și yW ca în fig. 1,15; 1,24; 3,6; 3,11; 3,12; 3,13; în aceeași figură — 3,6 de exemplu — se folosesc ambele feluri de notații: în fig. 3, 6a—yH și yW, iar în fig. 3.6b, — y și y'.

De asemenea, multe desene au notații greșite, necorespunzătoare. De exemplu la figurile 1,1; 1,2; 1,4; 1,5; 1,6; 1,8; 1,15; 1,14; 1,23 bis; 1,25; 2,8; 3,4; 3,6; 3,9; 3,11; 3,12; 3,13 se folosesc aceleași notații pentru proiecțiile pe plane diferite și pentru adevărata mărime a secțiunilor, contrar regulilor din desenul proiectiv, care prevăd notații diferite. De asemenea proiecția izonometrică din fig. 1,2 trebuia executată cu laturile hexagoanelor de bază ale trunchiului de piramidă una prin cealaltă.

Fig. 2,2 și 2,3 sînt greșit indicate în text, ele trebuie înlocuite una prin cealaltă. La fig. 2,1 și

Față de cele de mai sus consider neapărat necesar ca în viitor manualul să fie complet revăzut pentru a asigura predarea la un nivel corespunzător a acestei importante discipline.

Prof. ing. TH. NIȚULESCU

Chimia pentru clasa a X-a

Manualul de chimie pentru clasa X-a se numără printre manualele valoroase apărute în ultimii ani, are o tematică corespunzătoare cerințelor, iar lecțiile sînt bine sistematizate. În clasa a X-a elevii se familiarizează cu o serie de cunoștințe noi în legătură cu ionii, metalele și compușii importanți ai metalelor. Problemele și lucrările de laborator indicate după fiecare capitol ajută foarte mult la legarea teoriei cu practica, la adîncirea și aprofundarea materiei.

O cerință importantă a unui manual este însă ca el să țină pas cu dezvoltarea științei. În această privință, manualul mai are și unele lipsuri, deoarece cuprinde cîteva date depășite de știință.

De exemplu, la pagina 171 în legătură cu reacția mercurului cu oxigenul, se pot citi următoarele: „...în aer umed mercurul, mai ales cînd este impur, se acoperă cu un strat subțire de oxid mercuros (Hg_2O)". Cercetările cu razele Roentgen au arătat însă că această substanță nu este de fapt, oxid mercuros (Hg_2O), ci un amestec de oxid mercuric (Hg 0) și mercur.

Cînd sînt expuse proprietățile fizice ale plumbului, manualul arată că „luciul dispare în aer uscat, deoarece metalul se acoperă cu un strat cenușiu de protoxid de plumb (Pb_2O)" iar la proprietățile chimice ale plumbului se arată că „plumbul se combină cu oxigenul din aer la temperatura ordinară dînd suboxidul de plumb (Pb_2O) de culoare cenușie: $4Pb + O_2 = Pb_2O$". Cercetările moderne au arătat însă că substanța care era considerată protoxid de plumb (Pb_2O) nu este altceva decît un amestec de oxid de plumb (Pb 0) și plumb.

Este necesar ca în edițiile viitoare ale manualului să se elimine formulările depășite de știință, arătîndu-se în permanență elevilor că omul bazat pe legile materialismului dialectic și înarmat cu cuceririle științei moderne, pătrunde tot mai mult în tainele materiei.

Prof. ILLYES CAROL
Gheorghieni

Cunoştinţe de tehnologie în predarea economiei producţiei

Este evident că în practica producţiei problemele privind tehnologia, pe de o parte, şi organizarea, planificarea şi economia producţiei întreprinderilor industriale, pe de altă parte, se condiţionează reciproc, sînt interdependente.

Să luăm unele exemple. În proiectarea unei noi maşini pentru a fi produsă în serie într-o uzină constructoare se fac calculele economice privind productivitatea muncii, preţul de cost, calitatea producţiei rezultate, întreţinerea, forţa de muncă etc. şi numai după ce toate aceste condiţii au fost asigurate la nivelul tehnicii mondiale, se poate trece în faza următoare, la construcţia propriu-zisă a maşinii, omologarea ei etc. De asemenea, la alegerea unui proces tehnologic se ţine seama de condiţiile economice şi rezultatele aplicării lui.

Legătura reciprocă dintre tehnică şi economie nu înseamnă însă că organizarea, planificarea şi economia producţiei întreprinderilor industriale socialiste trebuie transformată într-o disciplină tehnică, determinante fiind aici legile obiective care acţionează în cadrul orînduirii socialiste. Fără îndoială însă că în însuşirea organizării, planificării şi economiei producţiei întreprinderilor industriale socialiste de către elevi contribuie mult faptul că elevii cunosc în mare măsură tehnologia specialităţii lor şi au efectuat o perioadă de peste doi ani de practică în producţie.

Astfel la predarea unei lecţii de organizare, planificare şi economia producţiei întreprinderilor industriale socialiste privind planul de reparaţii, bunăoară, este necesar să se abordeze următoarele probleme: cauzele uzurii, definirea şi clasificarea reparaţiilor, influenţa întreţinerii şi a reparaţiilor de bună calitate, planificarea reparaţiilor etc. Profesorul va da desigur exemple specifice la clasa cu specialitatea motoare Diesel, altele la clasa de turbine cu abur sau la clasa de centrale, staţii şi reţele electrice etc.

De aci rezultă necesitatea ca toţi profesorii care predau organizarea, planificarea şi economia producţiei întreprinderilor industriale socialiste să cunoască într-o măsură destul de largă problemele tehnice, să se consulte şi să păstreze o permanentă legătură cu cadrele didactice de la disciplinele de specialitate, pentru a putea da exemple concrete, accesibile şi folositoare elevilor.

În acelaşi timp conducerea şcolii noastre a atras atenţia profesorilor cu pregătire tehnică ce predau în şcoala noastră organizarea, planificarea şi economia producţiei întreprinderilor industriale socialiste să nu depăşească cadrul disciplinei şi să-l transforme într-un curs special de tehnologia meseriei.

În timpul practicii în producţie efectuate la diferite întreprinderi, elevii cunosc şi îşi formează deprinderi în contact direct cu producţia nu numai în legătură cu problemele stricte ale meseriei lor ci şi cu o serie de alte probleme de cea mai mare importanţă referitoare la activitatea economico-organizatorică desfăşurată în întreprinderi — întreceri socialiste, normarea muncii, debitarea materialelor de către depozite etc.

Pe baza acestor cunoştinţe şi deprinderi formate în practica de producţie, elevii îşi pot însuşi mult mai temeinic problemele de organizare, planificare şi economia producţiei întreprinderilor industriale socialiste.

Tot în scopul cunoaşterii mai aprofundate de către elevi a problemelor privind activitatea economică a întreprinderilor ne-am propus în cursul trimestrului II al acestui an şcolar ca alături de ridicarea nivelului general al predării acestei discipline, să se ţină în cadrul grupului nostru şcolar o serie de conferinţe de către profesorii de specialitate — specialişti din producţie sau cu funcţia de bază în şcoală. Aceste conferinţe se vor referi în special la tehnica nouă din domeniul energeticii în strînsă legătură cu problemele de organizare, planificare şi economia producţiei întreprinderilor industriale socialiste. Elevii au astfel ocazia şi pe această cale să aprofundeze o serie de probleme din domeniul pentru care se pregătesc. De asemenea, cadrele didactice din şcoala noastră şi-au adus contribuţia la elaborarea unor manuale corespunzătoare de organizare, planificare şi economia producţiei întreprinderilor industriale socialiste, necesare şcolilor cu profil energetic.

Sîntem siguri că iniţiativa ca elevii şcolilor tehnice de personal tehnic şi elevii şcolilor tehnice de maiştri, care trebuie să aibă cunoştinţe mai ample din domeniul organizării, planificării şi economiei producţiei întreprinderilor socialiste, să efectueze o parte din perioada totală de practică la serviciile plan, serviciile organizarea muncii, mecanic şef, proiectare, energetic şef etc. va contribui la însuşirea într-un grad mai ridicat a cunoştinţelor de organizare, planificare şi economie a producţiei întreprinderilor industriale socialiste. Astfel elevii pot cunoaşte nu numai atribuţiile unor anumite servicii din cadrul întreprinderilor ci şi felul cum aceste atribuţii se duc la îndeplinire.

Însuşirea acestor cunoştinţe de către viitoarele cadre ale industriei este absolut necesară întrucît tehnica modernă nu poate fi stăpînită şi aplicată cu deplină eficacitate fără aprofundarea unor astfel de noţiuni.

O ultimă observaţie, de astă dată cu caracter critic.

Considerăm nepotrivit faptul că acelaşi curs se intitulează diferit la unele profile de învăţămînt faţă de altele, de exemplu la unele „elemente de planificare a economiei naţionale", la altele „organizarea şi planificarea producţiei întreprinderilor". „organizarea şi economia producţiei-normare tehnică". Considerăm că cel mai corespunzător titlu este acela de „Organizare, planificarea şi economia producţiei întreprinderilor industriale socialiste".

Ing. GHEORGHE PREDA
director de studii al Grupului şcolar „Iosif Rangheţ"
din Bucureşti

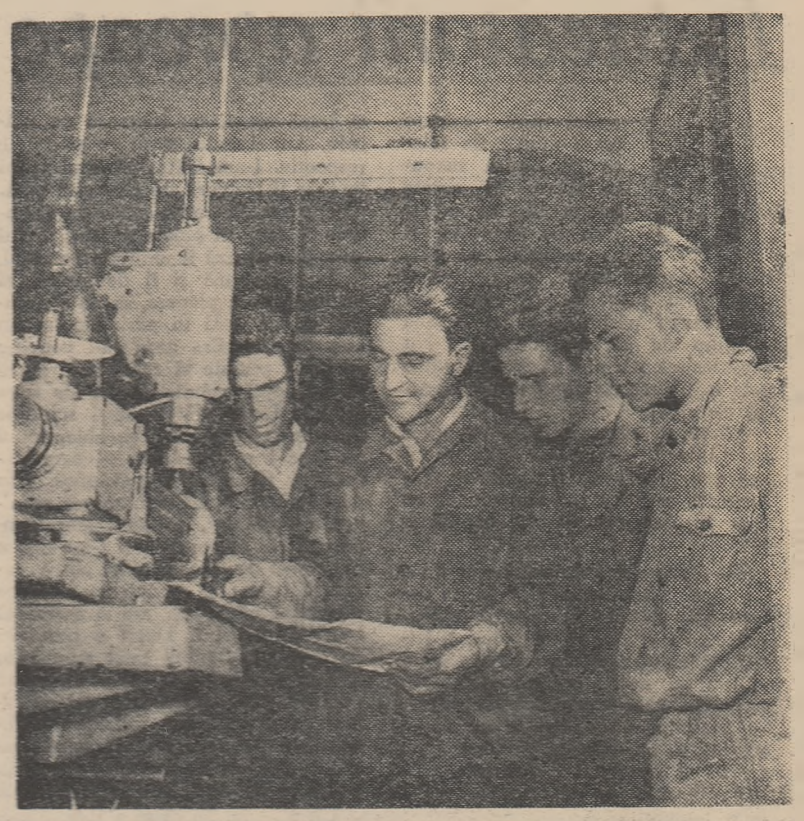

Atelierele Şcolii profesionale „Grigore Preoteasa" din Capitala sînt dotate cu cele mai moderne maşini-unelte.

ELEMENTE INTUITIVE la lecţiile de tehnologia confecţiilor

Eficacitatea predării intuitive se măreşte simţitor dacă elevele participă activ la colectarea materialului didactic, mînuiesc acest material şi dispun de elementele sale cele mai importante. Pornind de la aceste idei am antrenat întreaga clasă să ia parte activă la întocmirea şi strîngerea de materiale, la clasificarea lor în strînsă legătură cu lecţiile predate.

Astfel după ce le-am vorbit despre „Fibre animale" elevele au primit tema ca pînă la lecţia următoare să-şi completeze singure în caiet un tabel la care să ataşeze mostre din principalele materiale — păr de cal, de bou, de capră, de iepure — toate uşor de procurat din întreprinderile de specialitate. Desigur că în acest fel diferenţele dintre fibre şi caracteristicile fiecăreia au fost memorate mai uşor şi au rămas întipărite în mintea elevelor.

Completîndu-şi în continuare planşele cu material intuitiv elevele au şi prilejul de a repeta materia predată anterior — ceea ce înseamnă aplicarea experienţei, a intuiţiei şi în cadrul repetării materiei. Fixînd fibrele de lînă pe planşe — cel puţin pentru a fixa dimensiunile şi aşezarea lor estetică — elevele vor privi cu atenţie şi planşele lucrate mai înainte, făcînd şi pe această cale comparaţia cu fibrele de bumbac, in sau cînepă.

Alcătuirea planşelor le ajută pe eleve în mare măsură şi în recapitularea materiei. Să luăm de pildă tema: „Materii auxiliare pentru confecţii". La lecţia în care s-a vorbit despre aţă, elevele şi-au procurat şi au completat o planşă mică pe care au anexat ca material demonstrativ diferite feluri de aţă, după natura şi folosirea lor; la lecţiile despre căptuşeli, pînză întărită, vateline, nasturi, copci, catarame au completat de asemenea planşele respective. Aceste planşe, aşezate una lîngă alta, au furnizat, după parcurgerea întregii teme, tot materialul recapitulativ. Acelaşi lucru la tema „Ţesături folosite în industria textilă" ş.a.m.d.

Să luăm în mînă caietul unei eleve. De pildă caietul de tehnologia materialelor al elevei Paraschiva Niculescu din anul I.

Tema a III-a cuprinde fibrele vegetale — bumbacul, inul, cînepa etc. Pentru a putea recunoaşte bumbacul ca plantă, caietul cuprinde un desen colorat, apoi are aplicată o capsulă naturală, învelită în foiţă de celofan şi o mostră de aţă de bumbac. După ce a scris despre diferitele ţesături din bumbac eleva a aplicat în caiet mostre de aţică, creton, barchet, zefir etc. pentru a le putea recunoaşte practic. Pentru o analiză mai ştiinţifică a lor, are o altă planşă cu structura fibrelor de bumbac, respectiv secţiunea mărită a acestei fibre.

Desigur folosirea unui atît de bogat material intuitiv nu mă face să pierd din vedere că pe măsura însuşirii cunoştinţelor şi dezvoltării elevelor, trebuie să le formez treptat şi o gîndire logică abstractă. Folosirea materialului intuitiv mă ajută şi la acest lucru, căci la gîndirea abstractă se ajunge tocmai pe baza acumulării în memoria elevilor a unui mare număr de imagini concrete şi reprezentări. Pentru aceasta fac de-a lungul fiecărei lecţii comparaţii, generalizări şi desprind concluzii pe care, de multe ori, le completez intuitiv.

În cadrul fixării cunoştinţelor cer elevelor să-şi noteze întrebările pe care le formulez privind elementele esenţiale din lecţii. Multe din întrebări sînt astfel expuse încît permit folosirea unui material demonstrativ nou. Spre exemplu, la lecţia de recapitulare a ţesăturilor folosite pentru confecţii vara, iarna, primăvara şi toamna, elevele răspund completînd cu mici mostre cîte o planşă pentru fiecare anotimp. Aceste planşe constituie de fapt temele pentru acasă efectuate de eleve.

Deşi este absolut necesar, materialul didactic nu poate înlocui observaţiile directe asupra obiectelor efectuate de eleve. De aceea la lecţiile de tehnologie specială, în afara planşelor cu tipare, prezint elevelor şi obiectul gata confecţionat — bluză, fustă, rochie. Şi nu numai atît. Croind tiparul unei bluze iau ca model o elevă din clasă — toate măsurile le luăm pe eleve — tiparul executat este decupat, aşezat pe material pentru croit trecîndu-se apoi la confecţionarea mulajului.

★

Programa şcolară prevede în legătură cu predarea studiului materialelor şi ore speciale de laborator. Prin ele se urmăreşte ca elevele să cunoască toate calităţile fizice şi chimice ale fibrelor vegetale sau animale şi ale firelor sintetice. Pentru aceasta am pregătite întotdeauna plicuri cu diferite fibre pe care le dau elevelor pentru a face proba prin ardere sau chimică obişnuindu-le să cunoască fără greşeală provenienţa lor. Rezultatele obţinute la probe le înscriem în tabele care sintetizează posibilităţile de recunoaştere a fibrelor — analiza prin metoda organoleptică, proba arderii, proba de laborator şi hidroscopicitatea.

Un alt material demonstrativ de mare însemnătate este graficul. Utilizarea graficelor mă ajută la adîncirea problemelor legate direct de o temă ca de exemplu, creşterea durabilităţii ţesăturilor o dată cu procentul de relon din amestec, alteori ele mă ajută la popularizarea succeselor pe linia dezvoltării producţiei ţesăturilor sau a sericiculturii şi perspectivele de viitor în acest domeniu. Îndemn elevele, socotind ca element important atît pentru instruirea cît şi pentru educarea lor, ca în caietele de tehnologie să treacă o serie de ştiri, informaţii şi amănunte tehnice în legătură cu industria textilă apărute în presă. Astfel la începutul caietului elevei Paraschiva Niculescu, despre care am mai vorbit, se află ataşat un plic pe care scrie „Noutăţi din presă". Să luăm un articol la întîmplare: „Cantităţi sporite de ţesături de relon". Este vorba de fabrica „Mătasea Populară" din Bucureşti care a început să producă ţesături din relon romînesc. În altul e popularizată secţia nouă de ţesături de bumbac a Fabricii de confecţii Bucureşti. În plic mai găsim fotografii ale ţesătoarelor fruntaşe din ţară şi descrierea metodelor de muncă folosite de ele.

Urmărind şi păstrînd noutăţile din presă referitoare la industria textilă elevii nu numai că se leagă strîns de acest sector de producţie dar îşi îmbogăţesc în acelaşi timp cultura tehnică, li se dezvoltă patriotismul socialist, dragostea faţă de muncă, sentimentul că a munci este o cinste şi o onoare. Elevele mele s-au deprins în acest fel să lege permanent cunoştinţele căpătate de realizările tehnicii, de lupta oamenilor muncii din ţara noastră pentru desăvîrşirea construirii socialismului.

Consider că transformarea caietului de tehnologie într-un mic album conţinînd schemele intuitive ale lecţiilor şi temelor corespunde pe deplin specificului predării acestei discipline în şcolile din sectorul textile-confecţii, constituind un mijloc important de adîncire a muncii instructiv-educative.

ELENA GAVRILIU
Şcoala de meserii confecţii-textile nr. 1 din Bucureşti

Cîteva propuneri

În societatea noastră pregătirea multilaterală a viitorilor muncitori presupune să le formăm un orizont cultural care să le dea posibilitatea de a înţelege şi aprecia valoarea unei opere artistice, comorile literaturii clasice şi contemporane etc.

Răsfoind manualul de limba romînă pentru anul I al şcolilor profesionale, agricole şi de meserii apare limpede preocuparea de a lărgi orizontul literar al elevilor, de a le îmbogăţi cunoştinţele în domeniul limbii, al creaţiei artistice. Dar, pe lîngă calităţile lui incontestabile, manualul are şi unele carenţe care nu trebuie să fie pierdute din vedere atunci cînd lucrarea va fi revăzută şi îmbunătăţită pentru ediţiile următoare.

Manualul se deschide direct cu Nicolae Bălcescu. Dar nu Bălcescu reprezintă primele începuturi ale istoriei noastre literare. Puţin despre literatura veche a cronicilor, despre cea a Şcolii ardelene şi a Văcăreştilor se putea concentra foarte bine într-o lecţie.

Marxismul a demonstrat legătura indisolubilă între baza economică şi fenomenele de supraviaţa societăţii şi fenomenul literar. La manual însă aproape nici nu se aminteşte la vreo lecţie despre viaţa socială şi politică din diferite etape istorice, lucru foarte necesar mai ales cînd se studiază scriitorii clasici.

În plus, se simte lipsa uneia sau chiar a două lecţii despre cultură în general, în care elevii să aibă prilejul de a-şi însuşi unele cunoştinţe privind artele plastice (Grigorescu, Andreescu, Luchian etc.), muzică, şcoală, ziare şi reviste etc. Lecţiile acestea împreună cu cele despre viaţa economică, socială şi politică ar fi sudat puţin manualul, care nu ar mai fi rămas cu aspectul actual de antologie literară, cu lecţii rupte una de alta, atunci cînd firesc ele fac parte dintr-un sistem perfect închegat: istoria literaturii romîne. E drept că s-a urmărit numai prezentarea vîrfurilor literaturii noastre: Bălcescu, marii clasici, Sadoveanu, Rebreanu şi Arghezi (şi dacă e vorba de vîrfuri, de ce nu se vorbeşte măcar în două fraze despre „Luceafărul" lui Eminescu ?).

Prof. SERAFIM DUICU

Educatorii aproape de părinţi

Copilul intră într-un mare număr de relaţii cu lumea înconjurătoare. Şi aceste relaţii, care se împletesc, se dezvoltă şi se complică pe măsură ce copilul creşte, influenţînd şi modificînd personalitatea lui. Nu întotdeauna părinţii îşi dau seama la timp de aceste modificări. Nu întotdeauna părinţii găsesc metodele cele mai bune de educare a propriilor lor copii.

Educarea sistematică a copiilor nu poate fi concepută fără o cunoaştere profundă, permanentă, fără sesizarea la timp a fenomenelor ce apar în comportarea şi conştiinţa lor.

Mă ocup de trei ani de o serie de copii. Majoritatea sînt fii de colectivişti. Părinţii se ocupă îndeaproape de educarea fiilor lor, îi trimit cu regularitate la şcoală, ţin legătura cu noi, cadrele didactice. Această legătură cu părinţii ne ajută — pe mine ca educator, pe ei ca părinţi — să cunoaştem mai bine copiii, să adoptăm metodele cele mai eficiente de educare, să acţionăm împreună.

În munca cu părinţii am folosit formele obişnuite: şedinţe lunare, lectoratul, vizitele acasă şi consultaţiile. În formele de comunicare colectivă cu părinţii — şedinţele lunare şi lectoratele — am pus în discuţie problemele cu caracter general specific întregului colectiv de elevi. Am insistat însă mai mult asupra formelor de muncă individuală cu părinţii — vizitele la domiciliu şi mai ales, consultaţiile prin care am căutat pe de o parte să cunosc mediul în care elevul se dezvoltă, metodele folosite de părinţi în educarea copiilor lor şi pe de altă parte să dau îndrumările şi sugestiile necesare, să înlătur acele metode greşite determinate de nepriceperea unor părinţi.

Cele mai frecvente greşeli comise de părinţi în educarea copiilor sînt determinate de faptul că aceştia nu cunosc temperamentul, înclinaţiile copiilor lor şi ca atare adoptă de multe ori metode contraindicate care au o influenţă negativă asupra dezvoltării lor. Alte ori intervin concepţii greşite ale unor bunici sau ai altor membrii din familie care au şi ele o înrîurire negativă asupra copiilor. În munca mea am căutat să descopăr toate cauzele care au determinat manifestarea într-un fel sau altul a elevilor mei. Voi ilustra cele ce am spus prin două exemple.

La una din consultaţii, părintele unui elev dezordonat şi nesincer mărturisea: „Mă port cu el foarte aspru. Pentru moment, lucrează bine, dar imediat ce eu am trecut să-mi văd de lucru, el se grăbeşte, face tema cu numeroase greşeli sau n-o termină. Se furişează şi pleacă la joacă". Tatăl elevului şi-a exprimat nemulţumirea că elevul nu arată bunăvoinţă, nu lucrează cu plăcere. Am discutat mult cu părintele respectiv. I-am arătat că felul aspru în care îl tratează pe elev este complet greşit, în contradicţie cu metodele folosite în şcoala noastră. Felul cum procedează îl umileşte pe copil, îl încăpăţînează şi îl determină să nu lucreze cu plăcere, să nu fie sincer, să nu vadă în părintele lui un bun prieten. Era greu să-l conving pe acest părinte să renunţe la ideea că un copil trebuie să ştie de frica tatălui. L-am sfătuit să-şi schimbe atitudinea, să-şi schimbe chiar tonul cu care i se adresează — care trebuie să fie blînd şi prietenos, plin de bunăvoinţă. Să urmărească rezultatele copilului, să se bucure împreună de succesele lui. I-am arătat că elevul la şcoală este activ, lucrează corect şi cu interes, ceea ce înseamnă că şcoala are o influenţă bună asupra lui. După o perioadă de cîteva săptămîni tatăl mi-a adus la cunoştinţă faptul că e mulţumit cum lucrează acum fiul său, că acesta şi-a schimbat radical atitudinea faţă de muncă şi de bună seamă, la aceasta a contribuit şi schimbarea comportării sale faţă de copil.

Un alt caz. În clasa a II-a aveam o elevă cu rezultate foarte bune la citire, gramatică, lectură şi la celelalte obiecte, cu excepţia matematicii. Fetiţa gîndea încet la acest obiect, dădea uneori răspunsuri greşite şi cu multă frică. Căutam să o încurajez. Într-una din zile, în discuţiile mele cu ea îmi spuse cu durere că toate obiectele va reuşi să le înveţe ea, numai matematica nu, că matematica i se pare grea, poate şi fiindcă ea nu este o fetiţă inteligentă. Pentru a mă convinge îmi spuse: chiar şi părinţii şi bunica îmi spun că eu sînt grea de cap. Această mărturisire sinceră mi-a deschis drumul pentru găsirea leacului. Ce am făcut? M-am deplasat imediat la familia ei şi am discutat cu mama fetiţei, cu bunica. Le-am arătat că aceasta este o idee care nu face altceva decît să demobilizeze pe elevă la cea mai mică piedică. La toate acestea se adăuga şi ajutorul excesiv pe care îl acordau părinţii elevei, desigur tot din subaprecierea forţelor ei. I-am rugat, ca începînd cu ziua următoare s-o lase să lucreze mai independent, pe baza îndrumărilor date din clasă. În acelaşi timp, la matematică am fost mai atentă cu ea. Acum fetiţa este în rîndul elevilor fruntaşi şi arată un deosebit interes pentru matematică. Aceasta numai datorită faptului că ea a căpătat încredere în propriile ei forţe.

Am mai avut de luptat cu dezinteresul unor părinţi faţă de activităţile din afara şcolii. Un părinte nu înţelegea de ce e necesar să-l aboneze pe fiul său la presă. El susţinea că şi fără citirea ei copilul va şti carte. Tot acelaşi părinte era însă nemulţumit de felul cum citeşte copilul. Aceasta m-a făcut să-i vorbesc despre rolul pe care îl au ziarul sau revista în dezvoltarea tehnicii citirii, a dragostei de citit, în informarea la zi a copilului cu problemele generale interne şi externe, în formarea cetăţeanului de mîine. Şi această discuţie a fost rodnică.

În munca mea nu m-am rezumat numai la a descoperi cauzele unor anumite manifestări ale copiilor şi de a da îndrumări părinţilor. După fiecare vizită, după fiecare convorbire cu părinţii, notez ce am discutat cu ei, ce măsură am luat împreună. Urmăresc şi dacă părinţii aplică măsurile stabilite şi rezultatele pe care le obţin. Pentru cîţiva elevi cu multe lipsuri am introdus sistemul de a trece zilnic în carnetul de corespondenţe, aprecierea temelor făcute acasă precum şi disciplina elevului în şcoală.

Iată cum caut eu să-mi îndeplinesc sarcina de educator. Mă străduiesc însă să trag concluzii din fiecare acţiune pe care o întreprind şi să le folosesc în munca viitoare.

I. UNGUREANU
Şcoala medie din Bujor,
reg. Galaţi

Afluenţă de elevi la bibliotecă: au sosit multe noutăţi literare

Copiii muncitorilor capătă astăzi, de la vîrsta cea mai fragedă, primele noţiuni de iniţiere muzicală. În fotografie, un aspect de la căminul fabricii de tricotaje „Bucureşti".

Despre referate în orele de dirigenţie

Pe tovarăşa Maria Fanache — directoare adjunctă a Şcolii medii „Gheorghe Lazăr" din Sibiu — am cunoscut-o nu de mult. Exprimîndu-mi dorinţa de a participa la o oră de dirigenţie s-a oferit să mă însoţească. Am admirat atunci seriozitatea cu care a analizat lecţia, felul cum a făcut legătura cu alte lecţii ţinute de profesorul diriginte, ceea ce ilustra că, tov. Fanache, urmăreşte şi cunoaşte activitatea diriginţilor.

Caietul voluminos în care nota cu perseverenţă tot ce observa, m-a îndemnat să mă interesez mai îndeaproape de problemele muncii dirigintelui din şcoala respectivă. După cum am fost informată — i-am spus tovarăşei directoare — răspundeţi în cadrul conducerii şcolii de activitatea diriginţilor. Ce problemă, privind organizarea orelor de dirigenţie, se detaşează cu mai multă pregnanţă şi cum vedeţi soluţionarea ei ?

— Cele mai multe probleme — a spus tov. Maria Fanache — le-au ridicat orele de dirigenţie la baza cărora stau referatele ţinute de elevi. Rareori aceste ore reuşesc să menţină atenţia întregii clase sau să antreneze pe elevi la discuţii rodnice. Cauzele sînt multiple. În bună parte insuccesul unor asemenea ore se datoreşte superficialităţii unor profesori care reduc „organizarea" şi „pregătirea" lor la numirea unui elev care să susţină referatul, la anunţarea elevilor de a se pregăti, fără a le da indicaţiile necesare. Astfel s-au petrecut lucrurile la clasa a IX-a „E" la o oră de dirigenţie despre opera lui Nicolae Grigorescu. Rezultatul: referatul întocmit fără ajutorul şi controlul profesorului, a fost unilateral, nu a atins problemele esenţiale. Discuţiile au fost şi ele limitate. Clasa nu a putut fi antrenată. Ora s-a desfăşurat haotic şi a oferit profesorului diriginte surprize, din care s-a descurcat destul de greu. Astfel de ore obosesc pe elevii antrenaţi în alcătuirea referatelor şi în susţinerea unor discuţii artificiale.

Desigur, cred că nu putem elimina orele de dirigenţie la baza cărora stau referatele lucrate de elevi. Vom veghea însă ca ele să se alcătuiască numai pe anumite teme — apropiate de înţelegerea copiilor — indicîndu-li-se concret materialul bibliografic cel mai accesibil. Munca dirigintelui nu trebuie însă să se rezume numai la atît. Dirigintele are datoria să ajute pe parcurs pe elevul care întocmeşte referatul, să controleze şi să corijeze lucrarea în aşa fel încît în faţa elevilor să fie prezentat un referat interesant, accesibil — o bază pentru discuţii vii.

Alteori, temele orelor de dirigenţie sînt prea general formulate. Majoritatea acestora sînt sesizate şi modificate încă la vizarea planului tematic. Totuşi se mai întîmplă să se strecoare formulări generale. Iată, de pildă, la clasa a VIII-a „A" s-a dat unui elev să întocmească un referat pe tema „Învăţămîntul în R.P.R.". A fost un referat lung, obositor, cu termeni şi expresii grele. După cum era şi firesc, şi discuţiile au trenat. Profesorul-diriginte şi-a dat el însuşi seama cît de nepotrivită este o asemenea formulare pentru o oră de dirigenţie mai ales la elevii din clasa a VIII-a.

Toate aceste probleme au fost şi vor mai fi discutate în cadrul comisiei metodice a diriginţilor, în cadrul analizelor pe care conducerea şcolii le-a organizat.

Am plecat de la Şcoala medie „Gh. Lazăr" din Sibiu cu convingerea că munca dirigintelui, organizarea orelor de dirigenţie a stat şi stă în atenţia conducerii şcolii, ceea ce asigură creşterea necontenită a calităţii acestui compartiment din ansamblul muncii educative ce se desfăşoară în şcoală.

B. M.

Sugestii la programa învăţămîntului preşcolar

În redacţia „Gazetei învăţămîntului" continuă să sosească păreri ale educatoarelor cu privire la proiectul de program pentru învăţămîntul preşcolar. Ele exprimă mulţumirea faţă de elaborarea acestui important document care contribuie la dezvoltarea şi ridicarea calitativă a muncii din instituţiile preşcolare.

Colectivul didactic de la grădiniţa nr. 3 din Iaşi, apreciază grija faţă de pregătirea preşcolarilor pentru şcoală, atenţia pe care o acordă programa pentru însuşirea corectă a pronunţării şi a structurii gramaticale a limbii noastre de către copii precum şi pentru formarea deprinderilor de numărat şi socotit. Cadrele didactice apreciază de asemenea prevederile cu privire la jocurile muzicale şi activităţile de educaţie fizică — prevederi care contribuie la dezvoltarea multilaterală a copiilor. Critica pe care o formulează în legătură cu proiectul se referă la faptul că nu există o concordanţă deplină între teme atît în ceea ce priveşte anotimpul în care acestea au loc, cît şi în ceea ce priveşte succesiunea lor. Afirmaţiile le susţine prin următoarele exemple: „Cuşca iepuraşului" — activitatea de confecţie — este prevăzută să se facă toamna iar observarea iepurelui — iarna sau, activitatea de modelaj „Bunica şi nepoata" din povestirea „Scufiţa Roşie" este prevăzută să aibă loc cu 1-2 luni înaintea prezentării povestirii respective. Este limpede că, normal ar fi fost, ca mai întîi copiii să se familiarizeze cu personajele, să le cunoască şi apoi să le redea plastic.

O altă observaţie se referă la faptul că temele pentru desen modelaj şi construcţii sînt în multe cazuri foarte grele.

Observaţii privind inaccesibilitatea unor activităţi au fost făcute şi de educatoarele Elena Popescu şi Otilia Pop din Mediaş. Programa — scriu ele — este prea încărcată. Activităţile de confecţii nu pot fi terminate într-o singură lecţie, iar programa nu dă posibilitatea ca acestea să se continue în cadrul altei ore.

Multe observaţii şi mai ales propuneri se referă la materialul didactic necesar grădiniţelor noastre. Educatoarele din Mediaş au criticat faptul că, atunci cînd se dau indicaţii cu privire la folosirea literaturii pentru copii nu se indică autorul sau titlul lucrării —în cazul în care creaţia indicată este mai puţin cunoscut — unde poate fi găsită povestirea respectivă. Desigur — spun ele — nu este vorba de bucăţile clasice „Punguţa cu doi bani" sau „Capra cu trei iezi". La multe din aceste scrieri se cere Întreprinderii de material didactic să acorde mai mare atenţie confecţionării unor planşe inspirate din povestirile recomandate prin programă. Astfel va fi evitată folosirea ilustraţiilor efectuate de educatoare, uneori lipsite de talent, şi care influenţează negativ formarea simţului artistic al copiilor. Se propune reeditarea caietului de cîntece pentru preşcolari.

Educatoarele de la grădiniţa de copii nr. 3 din Iaşi propun de asemenea, ca la definitivarea programei să se aibă în vedere necesitatea ca după fiecare activitate să existe o pauză de 5-10 minute, timp destinat destinderii copiilor, cît şi pregătirii celor necesare pentru activitatea viitoare.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.